

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 26 (422) — 29 Iunie 1963

Flacăra

26

Academicianul
GEORGE
OPRESCU

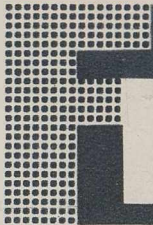
REDAȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

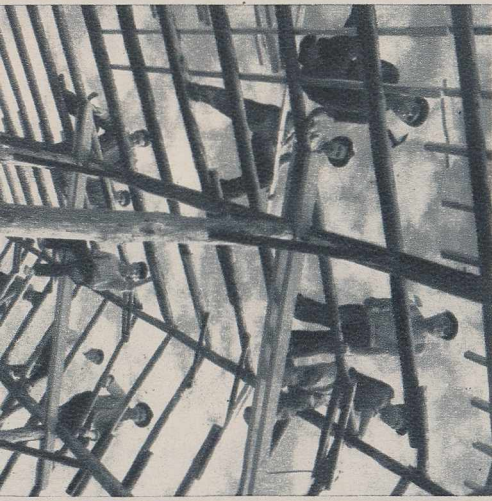
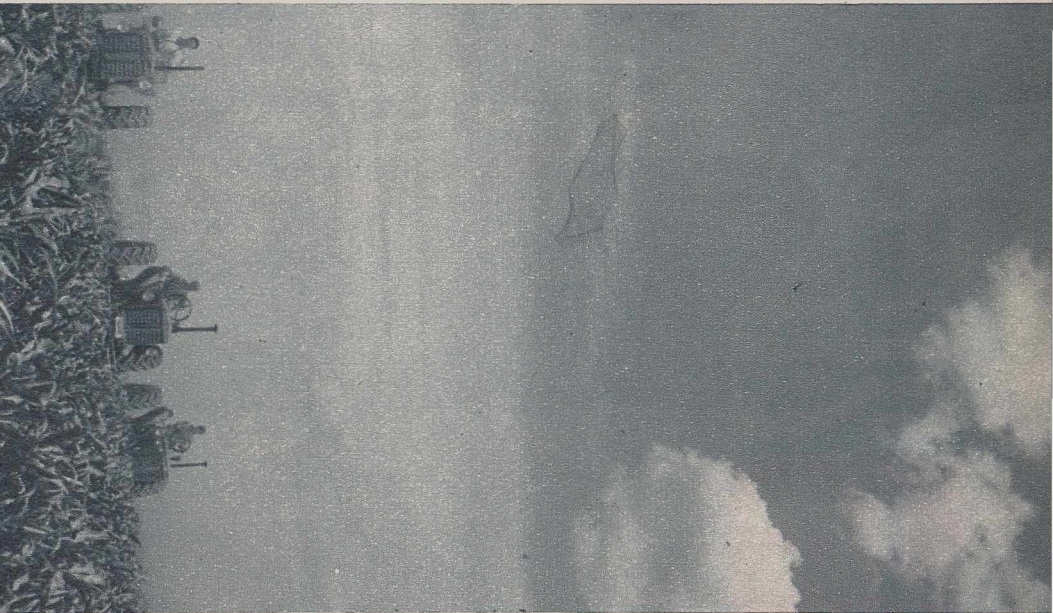

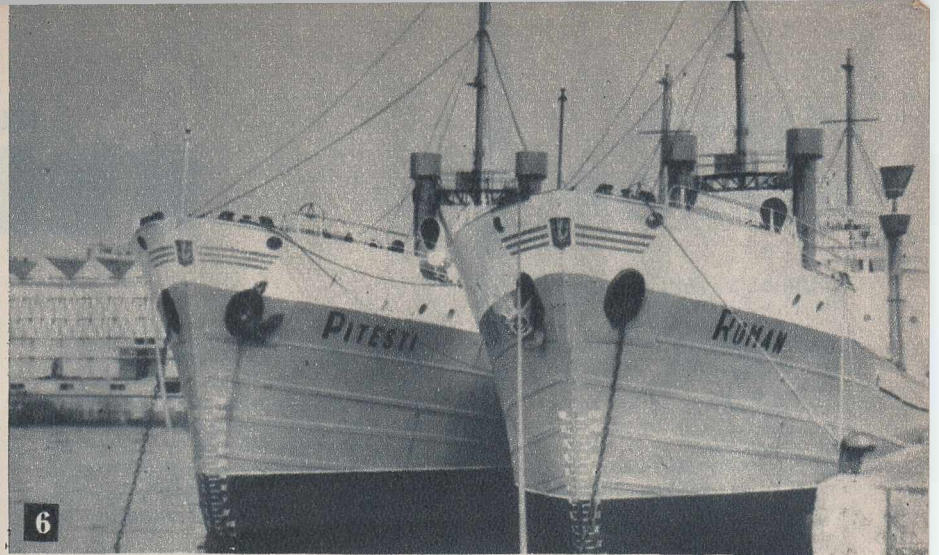
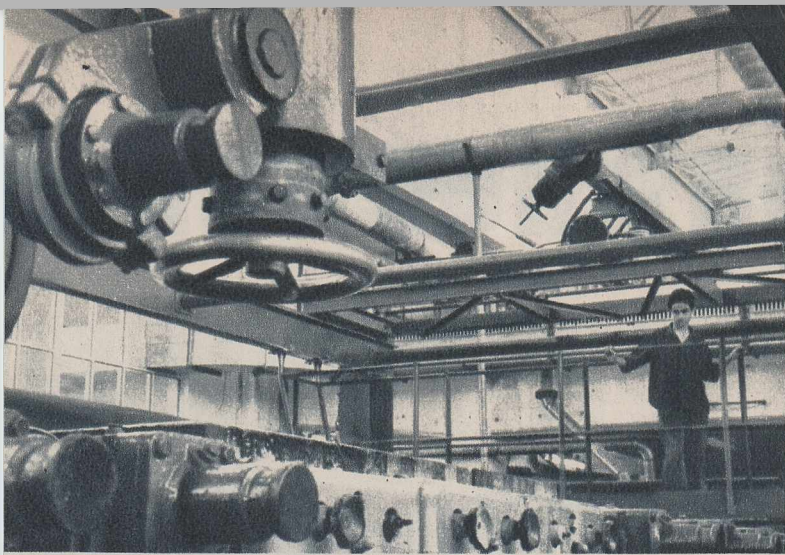
Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 26 (422) — 29 iunie 1963

Lucătara

26

1 În plină desfășurare pe ogoarele G.A.S. Belciugatele, Raionul Lehliu, prașia a treia la porumb.

2 La G.A.S. Butea a început recoltarea orzului de pe o suprafață de 170 ha, producția medie fiind de 2.600 kg la hectar.

3 Ultimele pregătiri în vederea recoltării. Colectiviștii de la G.A.C. „Dezrobirea”, comuna Scintela, Raionul Slobozia, se grăbesc să termine construcția unei magazii de cereale cu o capacitate de 80 vagoane.

4 La întreprinderea brăileană pentru fabricarea celulozei și cartonului din stuf, instalațiile moderne, automate, înlocuiesc în cea mai mare măsură efortul fizic.

5 Aspect de la cel de-al III-lea concurs de coafură și tunsori al UCBCOM, care a avut loc de curând în Sala sporturilor „Floreasca” din București.

6 Flota noastră maritimă comercială a fost dotată cu două noi cargouri de câte 1.100 tone. Iată navele „Pitești” și „Roman”, construite la Uzina mecanică din Turnu-Severin, care au sosit în portul Constanța pentru a efectua probele de mare.

7 În fața Combinatului poligrafic „Casa Scinteli”, un grup de elevi ai

Fotocronica Flacăării ♦ Fotocronica

Scolii de arte plastice de 12 ani din Cluj, care au venit pentru practică la București.

8 Preocuparea principală a muncitorilor de la Uzina de tablă subțire din Galați este calitatea. Înainte de expediere, fiecare foaie de tablă este supusă unui control riguros.

9 10 11 PREZENTE ROMINEȘTI PESTE HOTARE. La Galeria de artă din Dresda a fost deschisă o expoziție de artă plastică românească, cuprinzând peste 200 de lucrări de pictură, sculptură și grafică. În fotografia 9: Max Seidewitz, directorul Galeriei de artă, roștind cuvântul de deschidere. Fotografia 10 prezintă standul R. P. Romine la Expoziția de la Viena a cărții ilustrate de artă, organizată de Centrul cultural austriac. Echipa olimpică de fotbal a R.P. Romine a obținut o frumoasă victorie întrecând, la Copenhaga, cu 3-2 reprezentativa olimpică a Danemarcei. În fotografia 11: cvintetul ofensiv al selecționatului romine, fotografat pe terasa hotelului „Europa” din capitala daneză; de la stînga la dreapta: Piroclab, Constantin, Manolache, Varga, Haidu.

12 Criză de apă la Hong Kong. Aprovizionarea se face de la rezervoare numai o dată la patru zile, timp de trei ore. Cetățenii își așază bidcoanele — pe care e scris numele posesorului — cu multe ore înainte de începerea distribuției apei.

13 Demonstrație muncitorească la San José (Costa Rica) pentru lărgirea drepturilor sindicale și îmbunătățirea situației oamenilor muncii costaricani, împotriva amestecului S.U.A. în treburile interne ale țării, pentru dezarmare generală și pace.

14 Pe străzile Romei s-a desfășurat recent o puternică manifestație pentru pace, împotriva bazelor de rachete.

15 Muncitorii din protectoratul britanic Swaziland au declarat grevă generală în sprijinul revendicărilor lor. În fotografie: greviștii din Mbabane (capitala protectoratului) îndreptându-se spre centrul orașului, unde a avut loc un miting la care s-a cerut majorarea salariilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și modificarea legislației impuse de colonialiști.

DUMINICĂ 30 Iunie 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Teledocumentarul pionierilor; „O idee nemaipomenită” de Constantin Teodori; Poșta copiilor 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Valea Prahovei 20.00: În lumea personajelor lui George Bernard Shaw. Emisiune de M. Radnev și Radu Miron („Pygmalion”, „Profesiunea d-nei Warren”, „Casele văduvului”, „Majorul Barbara”, „Omul destinului”, „Căruța cu mere”). Iși dau concursul: Grigore Vasiliu-Birlic, Dina Mihălcea, V. Ronea, Titus Lapteș, Carmen Stănescu, Kitty Mușatescu, Vali Voiculescu, Adela Mărculescu ș.a. 21.45: Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 1 Iulie 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — Magazinul cu jucării 19.40: Filmul maghiar „Povestea unei nopți străni” 21.05: Artiști amatori în studio — muzică vocal-instrumentală 21.40: Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 2 Iulie 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Știți să desenați, copii? „Prăjitura cu căpsuni” — povestire de Octav Păncu-Iași, desenează Iurie Dărie 19.40: Emisiune de teatru — „Vremea dragostei”, comedie de Valentin Kataev, în interpretarea unui colectiv al Teatrului de stat din Brașov. În pauză: Filmul documentar „Tăbăcarii”. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 4 Iulie 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — Cu grupa în vacanță 19.30: Transmisie de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii „Competiție pe... portativ” (orchestrele de muzică ușoară și soliștii Casei de cultură a tineretului din Raionul „Grivița roșie” și al clubului „Justiția”). În pauză: Realizări tineresti (Cele mai bune lucrări de sfârșit de an la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”). În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 5 Iulie 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — Urși, artiști de film 19.50: Filmul „Unchiul meu Jacinto” 21.15: Emisiune de știință — Apă vie 21.35: Evocare — Guy de Maupassant. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÂMBĂȚĂ 6 Iulie 18.00: Tinere talente (Elevii Școlii de coregrafie din București) 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Filmul românesc „A fost prietenul meu” 21.15: În fața hărții 21.25: „Visul unei nopți de operetă”, montaj muzical de V. Timuș în interpretarea cîntăreților: Valeria Rădulescu, Marica Munteanu, Lia Turovski, Nicolae Țăranu, Anton Neșoișescu, Dușan Bugarin, Ludovic Spiess, Blimbo Mărculescu și alții. Coregrafia: Gelu Matei. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

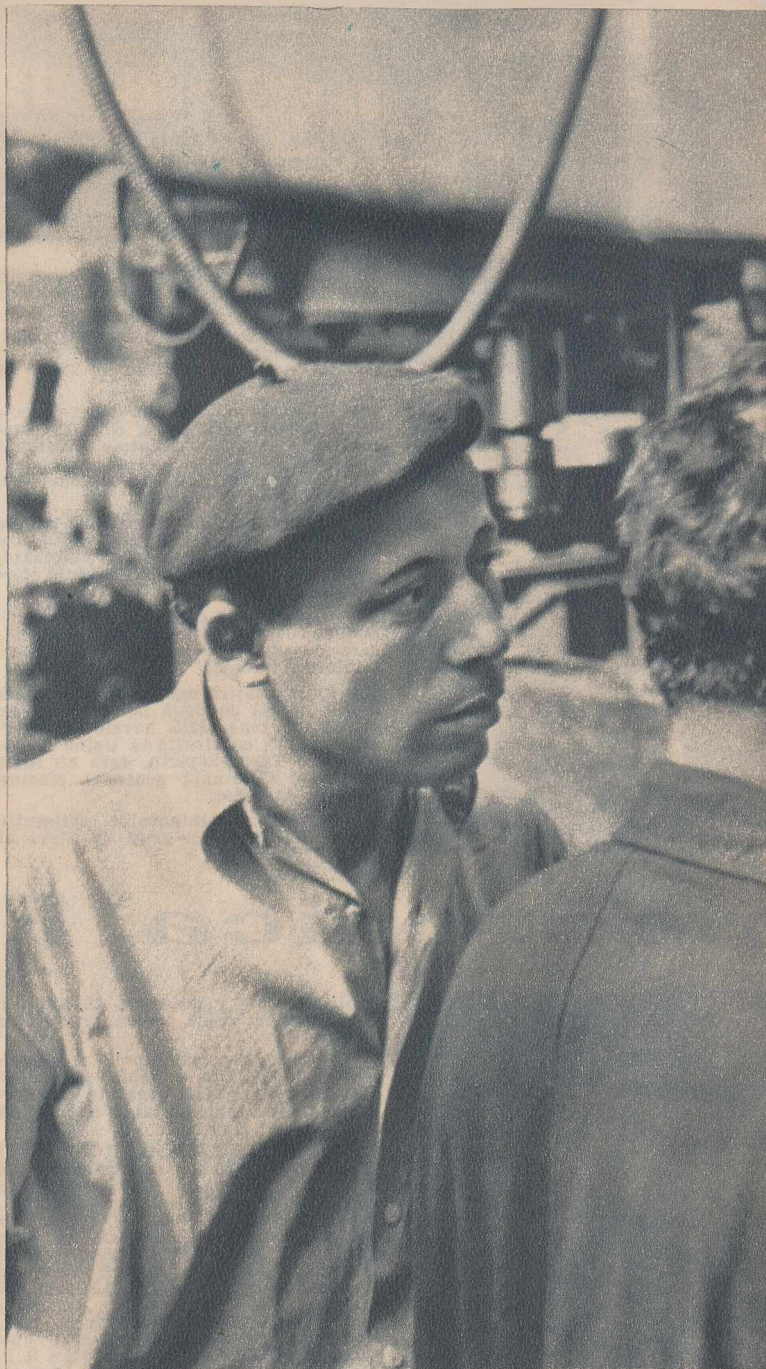
În paginile 21-23:
Programul de radio

nimeni

Sintem la Uzinele „Timpuri noi” din Capitală. Zi obișnuită de lucru. Panourile, lozincile, gazetele de perete din diferite secții ne atrag atenția: angajamentele pe care și le-au luat muncitorii în cadrul întrecerii socialiste se materializează cu fiecare oră, cu fiecare schimb. Iată deci tema unui reportaj interesant.

Dar nu, de data aceasta încercăm altceva. Fiecare om, în orice colectiv s-ar afla, are chestiunile sale personale. Într-o întreprindere socialistă problemele personale devin însă — și e bine așa — probleme ale întregului colectiv. Nimeni nu e singur, într-o unitate socialistă nimeni nu se simte izolat. Ajutorul tovarășesc, plin de grijă și înțelegere, își face tot mai mult loc în relațiile dintre oameni, în rezolvarea problemelor lor personale.

Am încercat cu însemnările noastre să cuprindem câteva exemple în acest sens.

răspuns la trei cereri

În urmă cu câteva săptămîni la conducerea sectorului de prelucrări mecanice au fost depuse trei cereri. Semnatarii lor — strungarul Ion Cosma, muncitorul de la mașina de găurit Aurel Vătămănuș și montorul Vasile Zavera — solicitau schimbarea locurilor de muncă. Motivele care i-au determinat să ceară acest lucru erau, firește, de ordin personal.

Analizînd situația, comitetul sindical a ajuns la concluzia că cererile sînt întemeiate și a hotărît să sprijine rezolvarea lor. În general, în uzină schimbările de la un loc de muncă la altul nu se fac cu ușurință, deoarece

ar putea împiedica realizarea unor deprinderi trainice de lucru și acea legătură dintre om și mașină care este una din cheile succeselor din producție. Totuși, în cazuri foarte bine motivate, cum au fost acestea, s-a considerat că o schimbare ar fi binevenită. Fără îndoială, schimbările trebuiau făcute astfel încît să nu se afecteze cu nimic bunul mers al producției. Cu grijă față de chestiunile personale ale oamenilor, comitetul de partid, sindicatul, conducerea întreprinderii nu au dat înapoi în fața dificultăților și au găsit calea soluționării cererilor lor care coincideau și cu interesele producției. Vrînd

să aflăm cum au fost satisfăcute dorințele celor trei muncitori, i-am invitat la o discuție pe această temă.

— Ce motive v-au determinat să cereți schimbarea locurilor de muncă?

Ion Cosma: Am lucrat la strungul carusel cîncisprezece ani fără întrerupere. Vă puteți închipui că mi-a venit destul de greu să mă despart de el. În general, la noi în uzină oamenii sînt legați de locurile lor de producție și schimbările sînt destul de rare. Dar eu n-am avut încotro. Medicul mi-a recomandat să caut o muncă în

... e singur...

care să fie nevoie de mai puțin efort.

A. Vătămanu: Eu sînt calificat în strungărie, dar pînă de curînd am lucrat pe mașina de găurit. Nu era un lucru normal. Cu asta au fost de acord și conducerea sectorului, și tovarășul Andreescu, președintele comitetului sindical, și tovarășul Marinescu, secretarul organizației de partid. Am să vă spun un secret: pe mine nici nu prea mă trage inima să fac altceva decît strungărie. De aceea înainte lucram uneori fără nici un chef. Oricum, cînd mi-am ales o meserie am avut și eu preferințele mele. Așa încît faptul că mi s-a aprobat să lucrez la carusel constituie pentru mine o mare satisfacție.

V. Zavera: Eu doream de multă vreme să mînuiesc o mașină la care să se lucreze piese cît mai variate.

— Prin urmare, dumneata și tovarășul Vătămanu ați căutat locul de muncă în care vi s-a părut că veți putea da randamentul cel mai bun.

A. Vătămanu: Da, și tovarășii din conducere au înțeles bine că dorințele noastre nu au pornit dintr-un capriciu, ci din necesitate, și rezolvarea lor a contribuit la îmbunătățirea mersului producției. Ca dovadă e faptul că cerețile ne-au fost rezolvate pozitiv: pe mine m-au trecut la carusel, iar pe Zavera la mașina de găurit, în locul meu.

I. Cosma: Tovarășii mi-au propus să trec la controlul tehnic de calitate. Mi s-a făcut această propunere fiindcă s-a ținut seama de experiența mea de muncitor cu vechime.

— Așadar, felul în care s-au soluționat cererile dumneavoastră a fost favorabil pentru toți trei.

V. Zavera: Nu numai pentru noi, dar și pentru producție. Au confirmat-o rezultatele pe care le-am dat pînă acum. E drept că în primele zile, pînă ne-am obișnuit, a mers mai greu. Dar ne-am venit în ajutor unul altuia. Tovarășul Cosma și-a petrecut o bună parte din timpul liber pentru a-i dezvălui lui Vătămanu unele din secretele caruselului. Mie mi-a venit ceva mai ușor. Cunoșteam destul de bine mașina din noul loc de muncă, așa că n-am avut de rezolvat probleme prea grele.

— Deci sînteți mulțumiți de schimbarea pe care ați făcut-o?

I. Cosma: Firește, doar a fost dorința noastră. Ne-a bucurat faptul că am găsit înțelegere din partea tovarășilor din uzină. Acum putem să spunem că ne-am atins scopul. Eu voi putea să-mi îngrijesc sănătatea, iar acești doi tineri vor lucra acolo unde le

↑
Oricît de delicată ar fi „chestiunea personală”, un sfat prietenesc este totdeauna binevenit.

place, adică unde se simt la locul lor.

★

În aparență întîmplarea cu cei trei muncitori poate să fie mărunță. În realitate însă ea dezvăluie faptul că oamenii găsesc înțelegere și sprijin ori de cîte ori solicită rezolvarea chestiunilor lor personale. Deoarece acestea sînt importante pentru fiecare din ei și, în ultimă instanță, privesc și bunul mers al producției.

(Continuare în pag. 6-7)

unui om i s-a furat un „dar”...

Gheorghe Gheban e strungar la „Timpuri noi” de 18 ani. Era un om așezat, care muncea bine și se străduia să asigure soției și celor doi copii un trai îndestulat. Dar așa-i viața, se mai întâmplă să treci prin încercări pe cît de imprezibile pe atît de neplăcute. Printr-o asemenea încercare a trecut în urmă cu cîțiva ani și Gheorghe Gheban. L-a părăsit nevasta. Omul continua s-o iubească. Era îndurerat, era des-cumpănit. Voia să uite. Cînd lua chenzina avea un singur drum: crîșma. Beția începuse să-l prindă de-a binelea în mrejele ei murdare. Începuse să absenteze de la lucru. O dată a anunțat întreprinderea: „Sînt bolnav”. Meșterul său, Dumitru Zamfir, a luat mașina și a fugit pînă la el să-i facă o vizită. Ochiul lui Gheban erau injectați de băutură. „Ce se întâmplă cu tine?” l-a întrebă Zamfir. Gheban nu știa ce să răspundă. Zamfir s-a întors la întreprindere foarte mîhnit. Ce să facă? S-a gîndit să se sfătuiască cu președintele comitetului de secție sindicală, tovarășul Dumitru Andreescu. După ce i-a istorisit tot ce știa, a încheiat: „Gheban e un om de treabă, un muncitor bun, dar din cauza necazului pe care l-a avut a început să dea în darul beției. Trebuie să-l ajutăm să-i luăm acest «dar»”.

Într-o dimineață, după două zile de absență nemotivată, Gheorghe Gheban a venit la întreprindere fără nici un chef de lucru. Îl așteptau prietenii, tovarășii săi de muncă: Dumitru Zamfir, Dumitru An-

dreescu, Ion Cosma, Ion Dinescu. Muștrările tovarășilor săi l-au pus pe gînduri. Cu prilejul altei vizite pe care i-a făcut-o meșterul Zamfir, Gheban a spus: „Eu beau fiindcă n-am pe nimeni, sînt singur”. Meșterul a întîrziat atunci la el cîteva ceasuri. A despăcat firu-n patru și i-a vorbit fără nici un fel de rezervă: „Mare neadevăr ai spus, Gheorghe. Tu nu ești singur, tu ai doi copii, ne ai pe noi, prietenii și tovarășii tăi de muncă. Nimeni nu e singur, omule”.

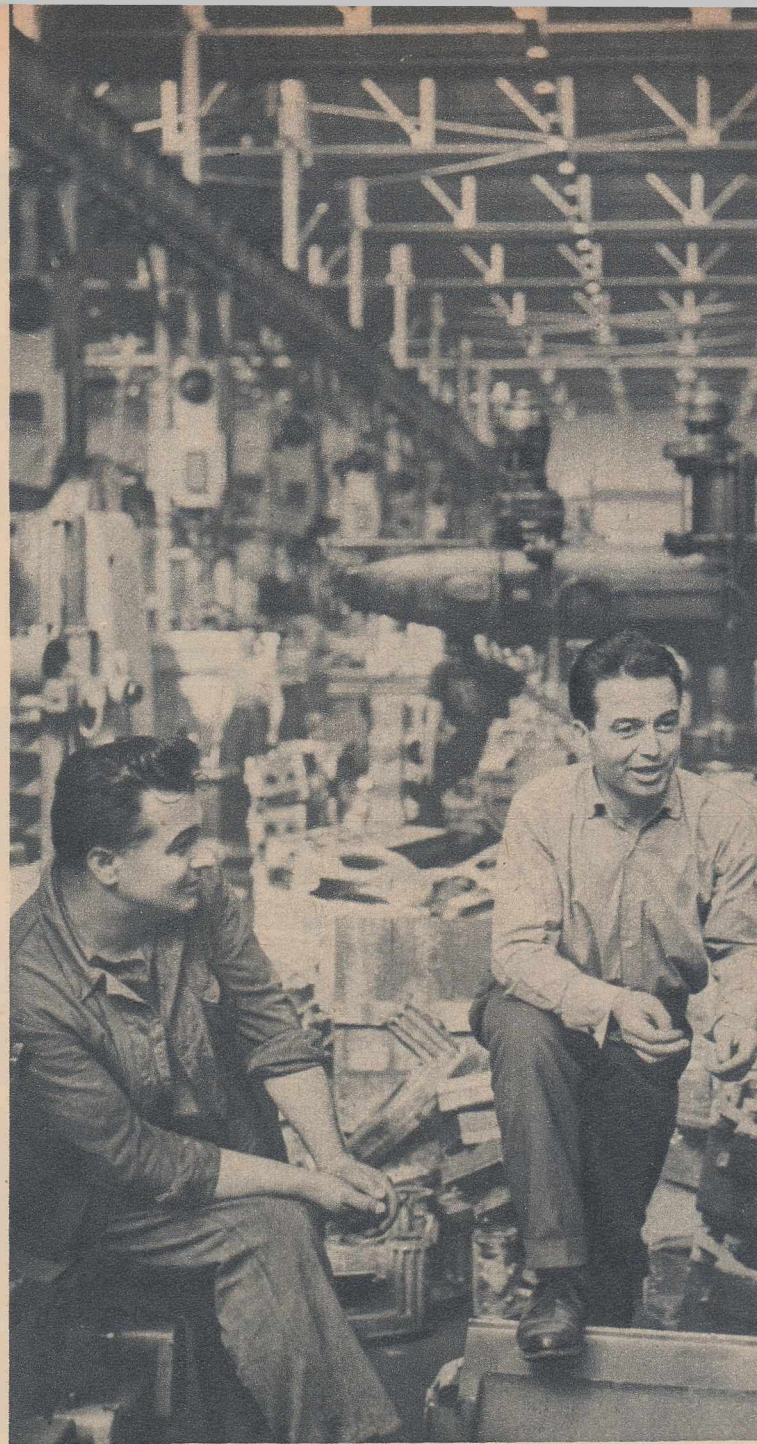
Oamenii apropiați lui Gheorghe Gheban n-au făcut nici pe moralizării, nici pe paznicii tovarășului lor. Zi de zi au vorbit cu el, l-au ajutat să înțeleagă cît de mult greșește. Așa au intrat în viața lui. Ca prieteni adevărați, ca tovarăși. Cu vremea, Gheban a simțit acest lucru și l-a apreciat ca atare. De aproape un an de zile strungarul e pe drumul cel bun. Și-a refăcut viața. S-a recăsătorit. Își vede de muncă și de copii.

Cînd a venit fotoreporterul să-i facă o poză împreună cu o parte din prietenii săi, l-am întrebă:

— Ce ai de spus despre meșterul Zamfir și despre ceilalți tovarăși din sectorul dumitale de muncă?

Gheorghe Gheban a căutat cuvintele. Voia să vorbească frumos și convingător:

— Le mulțumesc. Ei m-au ajutat cînd eram în grea cumpănă și datorită lor am reușit să-mi îndrept viața.

Masă rotundă sui-generis. Subiectul: cum s-au rezolvat la dumneavoastră unele dorințe personale în legătură cu alegerea locului de muncă?

scurtă conversație

Sîrbu absentează. E plecat în concediu. Unde? La munte, la mare? Nu, se pregătește de examene... Iată-ne deci obligați să ne continuăm ancheta adresîndu-ne unei terțe persoane ca să aflăm cîte ceva despre elevul Sîrbu Alexandru din clasa a șaptea de la fără frecvență. Ne adresăm brigăzii de la turnătorie, unde lucrează. Cine îl cunoaște? Bineînțeles, toți; dar dacă vrem să aflăm cele mai mici amănunte, ni se recomandă să stăm de vorbă cu Iorgu Mirea.

— De ce chiar cu dumneata? — îl întrebăm pe Iorgu.

— M-or fi considerînd băieții un fel de confident. O fi și asta, dar adevărul este că nouă în brigadă nu ne este indiferentă viața particulară a tovarășilor noștri.

— Cum învață Sîrbu? — ne interesează.

— Bine, cum altfel? — ne răspunde Iorgu, cu un aer ca și cum întrebarea ar fi fost inutilă.

— De unde știi dumneata?

— Păi am fost la școală să mă interesez. Nu de altceva, dar poate băiatul are dificultăți la vreo materie. Și dacă are, să vedem cu ce-l putem ajuta.

— Și?...

— Matematicile... Nu-i de mirare. Băiatul ăsta, cînd a venit la noi abia știa să scrie și să citească. Mie mi-a plăcut totdeauna, văzîndu-l serios, perseverent și harnic. Mă bucuram auzînd an de an că a mai trecut o clasă și îmi ziceam că singurul reprezentant al brigăzii la școala serală nu ne face de rîs. Și, cum spuneam, acum aflu de matematici. Nu-i bai, numai cine nu vrea nu le învață. Las' că avem aici în uzină destule capete lumi-

nate care și noaptea visează cifre. O să rugăm pe unul dintre ele să se ocupe nițel și de băiatul nostru. Așa am ajuns la tovarășa Belu...

Elenuța Belu este ingineră.

— Sîrbu? Un om căruia într-adevăr îi place să învețe — ne spune dînsa. Am acceptat bucuroasă să-l ajut la algebră. Întîmpina dificultăți la punerea în ecuații. Acum aceste dificultăți sînt de domeniul trecutului.

— Și rezultatele?

— Sînt bune. De altfel, să știți, într-un fel sînt și eu direct interesată ca Sîrbu să promoveze...

...În cuvinte puține am aflat tot ce am dorit. Pot să conchid: școala e pentru Sîrbu o problemă personală. Dar ea se înscrie și în sfera de preocupări ale colectivului în care lucrează. Asta înseamnă, deci, că în orice moment dificil va găsi o rezolvare...

La „Timpuri noi”, 145 de muncitori urmează diferite forme de învățămînt: 68 la secțiile serale ale școlilor medii, 17 la fără frecvență, 6 în învățămîntul superior seral (facultățile de electrotehnică, metalurgie, mecanică) etc. Situația școlară a elevilor muncitori este urmărită pe parcurs cu multă grijă. Astfel, la sfîrșitul semestrului întîii comitetul sindical a dezbătut cu elevii de la seral, în prezența inginerului șef și a diriginților diverselor clase convocați special la uzină, situația notelor și frecvența. Ca urmare a acestei consfătuiri, mediile pe cel de-al doilea semestru s-au îmbunătățit. Și ni se relatea, nu fără mîndrie, că pe panoul frunzașilor de la Școala medie nr. 39, unde învață mulți tineri de la „Timpuri noi”, au apărut reprezentanți ai uzinei...

fecioru-meu „cîștigă puțin”

Așa se plingea unuia și altuia Ștefan Bulgăre, muncitor la Uzinele „Timpuri noi”, în legătură cu fiul său, tînăr absolvent al școlii profesionale, muncitor și el în uzină. „Ce mă miră — adăuga de fiecare dată bătrînul Bulgăre — e că băiatul muncește și peste orele de schimb...”

Cum era și firesc, oful lui Bulgăre a ajuns la comitetul de partid al uzinei.

— Asta e, tovarășe secretar — a rezumat Bulgăre cel bătrîn. De muncit, băiatul muncește, de cîștigat, o nimica toată. Cum vine asta?

„Cum vine asta” s-a lămurit. Și încă destul de repede. În urma cercetărilor întreprinse de comitetul sindical la propunerea comitetului de partid, s-au aflat câteva lucruri interesante. În primul rînd, în ce-l privește pe Bulgăre cel tînăr. S-a aflat, anume, că el lucrează sub normă. Era și greu să fie altfel cu un nivel profesional atît de scăzut. Tînărul Bulgăre, o dată cu terminarea școlii profesionale a încheiat toate socotelile cu învățătura. Cursurile de ridicare a calificării profesionale le disprețuia, conferințele și cartea tehnică, așijderea, sfaturile maștrilor îi intrau pe-o ureche și-i ieșeau pe alta. Pe scurt, nepregătit pentru sarcinile de producție, lucra prost, nu-și realiza norma, iar în plic primea atît cît i se cuvenea, adică puțin. Și cum rămîne cu lucrul peste program? Ei, aici se dezvăluie o altă trăsătură a tînărului nostru care — în treacăt fie spus — nu prea a desprins ceea ce se cuvenea

din viața de muncitor onest a tatălui său. Tînărul Bulgăre s-a arătat a fi nu numai neprețut, ci și chiu-langiu. Șmecher și chiu-langiu. Pentru plimbările lui fără rost prin atelier nu-i ajungeau cele opt ore de program și el mai rămînea cîteva ore în plus pe care — bineînțeles — le ponta. În timp ce la mașină schimbul lui își vedea harnic de treabă, tînărul nostru își ponta plimbările...

Pentru comitetul de partid tînărul Bulgăre nu era un caz unic în uzină; mai existau asemenea lui, mai ales dintre proaspeții absolvenți ai școlii profesionale. Și astfel „cazul Bulgăre” a fost cuprins în „problema celor ce lucrează sub normă”.

Sub cele două aspecte majore: frînarea producției pe de o parte, situația necorespunzătoare a unor oameni din punct de vedere al salariului pe de altă parte, problema aceasta era în atenția întregului colectiv al uzinei și în primul rînd a organizațiilor de partid, sindicale și U.T.M. Tuturo: le era limpede că plicul cu salariu și lucrul sub normă nu sînt de fel numai „chestiuni personale” și că se impun măsuri urgente pentru a da o mînă de ajutor unor tovarăși rămași în urmă. Sprijinit de comitetul de partid și de direcție, sindicatul a întreprins o serie de măsuri energice, printre care îmbunătățirea propagandei tehnice, a cursurilor de ridicare a calificării profesionale, a asistenței tehnice ș.a.m.d.

Evidente rezultate s-au obținut prin revizuirea repartizării celor în cauză în brigăzi și echipe, făcîndu-se

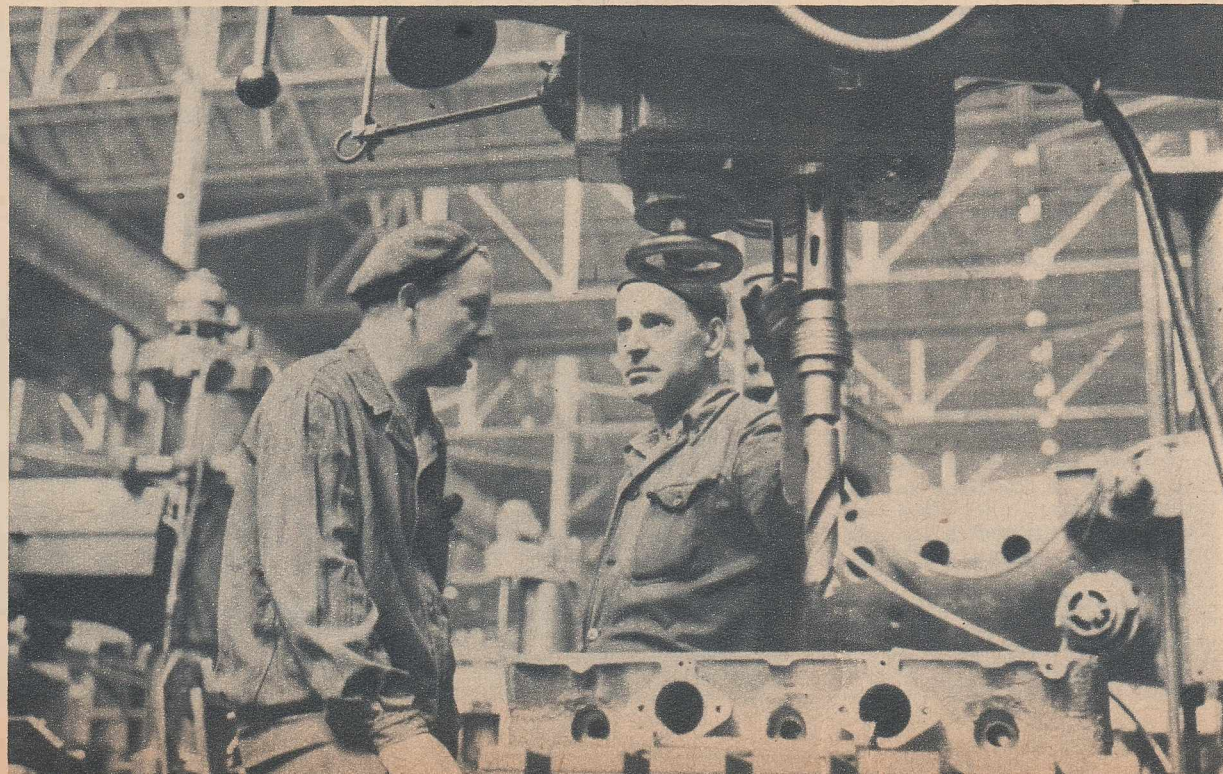
schimbările impuse; mulți muncitori, comuniști destoinici, au luat pe seama lor pe cîte un tînăr, cu angajamentul solemn de a-l scoate din impas. Valeriu Suhățeanu, de pildă, l-a ajutat pe Stan Ștefan să deprîndă zilnic cîte o fază superioară de lucru. Salariul lui Stan Ștefan a crescut cu peste 300 lei pe lună. Mircea Țiplea și Emil Fretici și-au dublat cîștigul lunar. Și alții la fel, și printre ei, desigur, și tînărul nostru. În echipe și brigăzi se ține acum o evidență strictă a zilelor cînd se întîmplă ca unii să lucreze sub normă, analiza cauzelor făcîndu-se chiar a doua zi pentru a se lua operativ măsuri.

În unele cazuri — e drept, puține — nici aceste metode n-au dat rezultate. S-au luat atunci și alte măsuri, sprijinite de o largă opinie publică din uzină: articole la gazeta de perete cu aspre critici la adresa vinovaților, discutarea cazurilor în ședințe de producție, denunțarea vinovaților pe panouri puse chiar pe mașinile la care lucrau. Alteori oamenii din uzină au cerut ajutorul unor oameni din afara uzinei: familiei și chiar prietenilor celor vinovați. Acestora din urmă li s-au trimis scrisori prin care li se cerea să dea o mînă de ajutor în îndreptarea respectivului. Cu încredere în forța educativă a colectivului, nici un „caz” n-a fost considerat de nereșolvat.

Nici nu se putea altfel. Dovadă e că la ora aceasta problema celor ce lucrează „sub normă” este în lichidare la Uzinele „Timpuri noi”.

★

Cel care muncesc împreună sînt prieteni, tovarăși. Își spun unii altora și bucuriile, și necazurile, și atunci cînd e cazul se pot bizui pe ajutorul tovarășesc. Fotografia noastră îl înfățișează pe muncitorul Iacob Sihov (dreapta) și Ion Moldoveanu. Primul a avut o neplăcere: i s-a recalculat greșit chirla și trebuia să plătească în plus o anumită sumă. Ion Moldoveanu, care întotdeauna sare în sprijinul tovarășilor săi de muncă, l-a fost de folos și în această împrejurare.

Am ales, după cum se vede, din complexitatea vieții unei uzine socialiste cîteva fapte, li s-ar putea spune diverse. Diverse, dar unitare în concluzia lor. În această uzină organizația comunistilor a deschis o luptă susținută împotriva indiferenței. Nimănui nu îi este îngăduit să treacă nepăsător pe lângă cel care trăiește și muncește alături de el. De e la nevoie — ajută-l, de a greșit — îndreaptă-l.

Reminiscențele unor prejudecăți ce stabileau deosebiri arbitrare între chestiuni personale și preocupări colective sînt pas cu pas desființate de educația comunistă, în numele înaltei idei morale: omul e omului frate și tovarăș.

C. BÔZBICI, G. CIUDAN,
E. DASCĂLU, N. RĂDULESCU
Fotografiile de Elena GHERA

Duvalier, președintele- carabină

— fișă personală —

Prezenta fișă a fost întocmită în momentul cînd în Haiti se declanșase un cutremur politic. Cum seismul continuă și solul e foarte nestabil, e greu să se considere drept definitivă vreuna din referirile la persoana care face obiectul fișei de față.

GEOGRAFIE

François Duvalier se află situat într-o clădire-fortăreață din Port-au-Prince, capitala Republicii Haiti. Țara e situată în una din insulele Antile, aproximativ la întretăierea paralelei 19 cu meridianul 71, ceva mai jos de Tropicul Cancerului, în plină Mare a Caraibilor. Are circa 4 milioane de locuitori și vreo 28.000 km pătrați. La est e mărginită cu Republica Dominicană cu care întreține relații de vecinătate forțată. Recent, între conducătorii celor două țări insulare a avut loc o competiție salivară agrementată de cele mai pitorești expresii din folclorul creol, argoul specialiștilor de la abatoarele porcine din Chicago și jargonul inflorit al precupețelor din piață.

La nord, țara nu se mărginește, ci e privită cu un ochi fix de Statele Unite ale Americii.

La vest, se află Cuba — „cel dinții teritoriu liber al Americii”. La sud e numai apă.

ISTORIE

François Duvalier s-a născut în 1907 și e de profesie medic. Cunoștințele sale de specialitate l-au ajutat în elaborarea unui regulament de tortură în închisorile haitiene, bizuit pe cele mai moderne tratate de anatomie americane și vest-germane.

El a venit la președinție în 1957, făgăduind să lupte împotriva rasismului, corupției, țințarilor, imperialismului, lipsei de drumuri, prostituției clandestine, foamei, analfabetismului și slabei dezvoltări a industriei de umbrele.

Pentru reușita acestui bogat plan s-au importat numaidecît un număr impozant de ofițeri americani în vederea organizării armatei și un număr, mai restrîns, de foști ofițeri hitleriști pentru reorganizarea poliției. Ambele corpuri de consilieri au ajutat la alcătuirea unei gărzi personale de bandiți pentru apărarea președintelui, numiți „tonton-macoutes”.

Primii negri au fost aduși aici ca sclavi prin 1515 și țara a devenit o plantație colonială de trestie de zahăr și tutun. Ea și-a cîștigat independența într-o lup-

Duvalier guvernând din automobilul blindat — ce-i drept cam incomod — și cu simbolul puterii în mână: neliipsita-i carabină.

Peisaj nocturn la Port-au-Prince: paiațul prezidențial e puternic luminat și inconjurat de umbre. E garda personală, om lângă om — dacă se poate spune așa — fiindcă de fapt e vorba de bandiți sadea...

tă pe cât de îndelungată pe atât de glorioasă, în 1804. Napoleon Bonaparte l-a ucis în Franța pe Toussaint Louverture, eroul național negru, și apoi, la Port-au-Prince, pe urmașul acestuia, vi-teazul general Dessalines. Dar n-a apucat să mai cucerească insula vreodată. De aceasta s-a ocupat infanteria marină americană care, în 1915, a ocupat statul fără nici un fel de justificare, l-a ucis pe conducătorul rezistenței, Charlemagne Peralte, și a uns un președinte adus cu vaporul de la New York: un funcționar al lui „National City Bank“.

I-au urmat un șir lung de funcționari yankei — penultimul era voiajor al companiei de turism „Cook“. Fiecare „dezvolta“ pe insulă ramura întreprinderii continentale din care făcea parte.

ECONOMIE

Duvalier s-a dovedit a fi un economist îndemnatic. El a scos pur și simplu din bugetul statului veniturile furnizate de producția de tutun, chibrituri, făină și le-a trecut la bugetul personal.

Legal.

Adică a făcut o lege prin care-și transferă uzufructul fabricilor, morilor și terenurilor respective. A votat-o. Apoi a promulgat-o.

Se aplică.

A creat un nou corp de strângători de impozite și taxe, intitulat „Mișcarea de renovare națională“. Membrii sînt semioștenii din garda națională. Ei vizitează pe comercianții din orașe și-i conving, pe bază de ciomege, să contribuie cu ofrande între 20 și 300 de dolari la Mișcare. În caz contrar, sînt renovați.

Cei care intră în țiguri aducînd lapte, orez, zahăr, făină, ciment, cafea dau și ei contribuții la Mișcare, mergînd pînă la a patra parte din totalul produseilor. „Tontonii“ se află la bariere, la intersecțiile șoselelor, în autobuze, pe vase, și iau în primire direct aceste danii benevole. Cel mai mic semn de protest al virtualilor donatori atrage după sine și luarea lor în primire. În ultima vreme M.R.N. a stabilit un impozit național pe mesele și scaunele din casele locuitorilor. E încă în discuție taxa pentru scaunele din grădini publice.

De rest se ocupă cîteva solide instituții financiare americane.

Acest multilateral program economic a dus la rezultate-record față de regimurile precedente: 90% analfabeți, 60% șomeri, mortalitatea infantilă 30%; 80% din locuitori au renunțat la lapte, carne, ouă, unt, portocale; 50% dorm pe pămîntul gol; durata medie a vieții este de 32 de ani; în epoca Revoluției Franceze țara exporta 80.000 tone de zahăr, acum se realizează abia 60.000. S-au importat (în doi ani) arme americane, din depozitele de reformă, în valoare de peste un milion de dolari.

POLITICĂ

Țara are așadar un regim parlamentar cu un președinte ales prin vot universal și secret. Constituția prevede schimbarea președintelui după șase ani.

Ales într-un mod dacă nu chiar atât de universal în orice caz foarte secret, François Duvalier urma să expire într-un fel sau altul în 1963. Cu cîteva luni înainte de termen, s-a declanșat însă o intensă campanie electorală pentru realegerea lui. S-a

proclamat solemn „Luna națională de recunoștință față de Duvalier“. Inaugurarea lunii s-a făcut cu un frumos discurs al unui purtător de cuvînt oficial care a promis că, dacă François nu va fi din nou președinte, „sîngele va curge ca niciodată în trecut. Țara va arde de la nord la sud și de la răsărit la apus. Nu se va vedea nici răsăritul, nici apusul soarelui, deoarece o singură flacără va acoperi cerul. Va fi cel mai mare măcel din istorie. Va fi o Himalaye de trupuri omenești“.

S-au tipărit deci buletine de vot numai cu numele „Duvalier“. Ministrul de Interne a anunțat triumfător și extrem de rapid că pentru alegerea președintelui au votat 1.320.748 de locuitori; în potrivea lui, *nimeni*. O unanimitate răvășitoare!

La puțină vreme o parte din *nimeni* s-au datat la tulburări și mișcări de stradă. Presa americană a vorbit despre un complot. Duvalier a dezmințit public existența vreunui complot. Dar polițiștii lui s-au repezit să-i aresteze pe ofițerii răzvrățiți, refugiați la diverse ambasade sud-americane. O treime din militarii cu grade superioare au fost întemnițați sau uciși. Jean René Boucicaut, șeful Statului major al armatei, s-a refugiat pe undeva. Barbot, fostul șef al Siguranței, e prin păduri. Familia locotenentului Benoit a fost masacrată.

În Haiti e liniște — a declarat guvernul. Numai că din cînd în cînd — uneori destul de des — se aud împușcături.

Armata dominicană este gata de invazie, la graniță. Portelicopterul american „Boxer“ a aruncat ancora, tăcut, la cîteva mile de principalul port haitian. „Sînt personificarea națiunii haitiene — strigă în eter Duvalier. Nimeni nu-mi poate lua puterea“. „E un gangster — răspunde, tot pe calea undelor, președintele dominican Bosch — și un debil mintal“.

Americanii hotărîseră să-l recheme sau, mai exact, să-l facă chemat undeva, dar în ultima vreme par a se fi răzgîndit — nu cumva evenimentele să aducă la cîrmă vreun element progresist.

METODE DE GUVERNĂMÎNT

În primul an de domnie, președintele a lichidat 35 de demnitari ai fostului regim. Alte cîteva zeci de persoane au dispărut, iar cîteva sute au luat calea exilului. În urma acestor măsuri, pe principalele clădiri din capitala statului s-au instalat firme enorme de neon „Trăiască pacificatorul François Duvalier“. Orașul Cabaret a fost rebotezat Duvalierville.

Pentru ridicarea bunăstării țărănimii, președintele face uneori călătorii prin sate (însoțit de o mie de polițiști), aruncînd cîte un pumn de monede mărunte în drum și distrîndu-se de privesc-tea copiilor năpustiți asupra-le.

Vizitele prin capitală sînt de două feluri: incognito și la vedere. Incognito, președintele se îmbracă în rochii de văduvă cu pălărie largă de pai și sade astfel un răstimp pe băncile din parcul poliției secrete. Ziarul „New York Times“ spune că acest deghizament îi place cu deosebire. Vizitele la vedere au un ceremonial și o desfășurare originală. Ia-

Valentin SILVESTRU

(Continuare în pag. 10)

tă o descriere făcută de revista americană „Life”: „Șapte limuzine negre «Lincoln» fișnesc pe porțile palatului prezidențial din Port-au-Prince și se îndepărtează vîjîind, înconjurată de cel puțin o duzină de motocicliști înarmați. Tevile puștilor și pistoalelor automate se arată de la fiecare din geamurile automobilelor; soldații care le minuiesc au priviri și figuri de asasini. De pretutindeni năvălesc polițiști arătînd deosebit de înfricoșători în uniforme lor zdrențuite, ca de ocași. În schimb, mașinile strălucesc. Una dintre ele e prevăzută cu atîtea arme automate încît pare un fioros porc mistreț metalic. Alături de șoferul înarmat pînă în dinți se află cel mai bun țintaș din armata haitiană, care își rotește arma pe fereastra automobilului, cu degetul crispăt pe trăgaci. Pe bancheta din spate, alte două puști-mitraliere, numeroase benzi de gloanțe, o cutie de grenade de mîină. În mijlocul banchetei, chircit între nevastă-sa și șeful gărzii prezidențiale, acoperit complet de trupurile lor, se ascunde doctorul François Du-

valier, ținînd între genunchi o carabină”.

Cu această carabină, primul om al țării doarme și noaptea. Față de Ngo Dinh-diem, care doarme într-un elicopter american, sau de regele Hussein al Iordaniei, care se odihnește nopțile într-un tanc englez, Duvalier are un avantaj: el doarme cu o carabină franceză într-un pat blindat, de producție haitiană.

IDEOLOGIE

Spiritualitatea doctorului Duvalier este formată din rudimente de religie catolică, elemente de magie tribală, pasaje din cartea lui Machiavelli, decrete ale sultanului Abdul Hamid și cîteva articole ale regulamentului intern de funcționare a Departamentului de Stat.

El a contopit aceste date într-o filozofie proprie, elaborată în baie. Șeful său de cabinet povestește cu emoție că președintele obișnuiește să-și petreacă ore lungi în cadă, meditînd, cu gambeta pe cap. Este pălăria de care se

desparte foarte rar și pe care o poartă trasă pînă la sprîncene, dînd urechilor un inedit aspect clăpăug. Se zice că obiectul ar avea o căptușeală de oțel și sticlă incasabilă...

Principiile de conducere a statului sînt exprimate în două propozițiuni lapidare:

1. „Pentru mine, în Haiti nu există popor și guvernanți. Eu am patru milioane de mici frați negri. Cînd ei mă întrebă: «cine este mama noastră?» le răspund: «Fecioara Maria». Iar cînd mă întrebă: «cine este tatăl nostru?» le răspund: «nimeni. Mă aveți numai pe mine»”.

Din cauza acestei modificări substanțiale a mitului nașterii — în urma căreia Fecioara a căpătat o prolificitate industrială — Duvalier a fost excomunicat de Vatican.

2. „Haitienii sînt aleși de soartă ca să sufere”.

Drept pentru care președintele face tot ce poate ca destinul inebriabil să se înfăptuiască. În această accepție el însuși este un haitian ales de

soartă, suferind în permanență de spaima că va fi omorît.

SEMNE PARTICULARE

Profesorul american Rice, care a stat o vreme în preajma haitianului numărul 1, a scris în magazinul ilustrat „Harper's” că Duvalier are patru copii și un palac cu trei turnuri. E un om de o aparență bună, privirea fixă, pielea foarte neagră, părul încă runțit. Felul cum își poartă pălăria, faptul că vorbește uneori atît de încet încît abia se aude ochelarii cu rame groase îi dau o mină de înmormîntare și un aer de cucuvea. Profesorul adaugă că bolile epidemice pe care le trata Duvalier pe cînd era medic n-au izbutit niciodată să secereze atîția oameni cîți a asasinat de cînd e președinte.

CAPITOL FINAL

Ca al tuturor dictatorilor. Cînd va fi redactat? O va hotărî poporul haitian, care — după cum se vede și se știe — se și pregătește s-o facă...

Valentin SILVESTRU

LA
CARSON
CITY

asasinii omoară... timpul

La masa de ruletă e animație. Crupierul „lucrează” cu rapiditate și dibăcie. Se vede imediat că e vechi în meserie:

— Faceți jocurile, domnilor!

Bla zboară peste numerele roșii miraculoase:

— Nimic nu mai cade! Formule sacrosancte, aceleși pentru toate cazinourile, pentru toate tripourile. Și, în jurul mesei, aceleași „suspensii”, aceleași emoții, aceeași patimă a celui mai nociv dintre stupefianți: jocul. O singură diferență: jucătorii nu poartă smochin-guri; nu arborează cîte o „gardenie” la butonieră. Sînt îmbrăcați în salopete sau pantaloni și cămașă. Pe spate, fiecare are imprimat un număr...

„Onorabili” jucători sînt pușcăriși. „Cazinoul” e in-

stalat în închisoarea din Carson City (statul Nevada — S.U.A.), nu departe de Las Vegas, localitatea denumită peste ocean „capitala jocului”. Administrația penitenciarului, susținînd că trebuie să-i vindece pe de-ținuții de „spiritul revoltei”, a descoperit ceea ce un magazin ilustrat occidental denumește nu fără oarecare învidie „cel mai seducător dintre remedii”: transformarea pușcării în cazinou. Din același magazin ilustrat aflăm și amănunte legate de seducătorul remediu:

Cazinoul e instalat în... biblioteca închisorii. Tocmai de aceea, în afară de ruletă, pensionarii au la dispoziție și cărți de pocher, de „chemin de fer” etc. Se poate juca și zaruri. De asemenea, prin bookmakeri care vin să-i viziteze special,

condamnații pot face pariuri la cursele de cai de la Santa Anita. Și pentru a-i sili pe pușcăriși să nu piardă obișnuința lecturii, pe pereții bibliotecii se afișează cu regularitate programul alergărilor, cotele, pronosticurile, ca și rezultatele curselor disputate.

Cazinoul e deschis zilnic de la 8 la 13,30 și — după cum arată fotografia — nu se stă nici o clipă. (Pentru a-l face pe pușcăriși să simtă rigorile vieții de penitenciar nu se acordă nici măcar... repaos duminical.) Totodată, ca să fie bună rînduiala, celor ce cîștigă sume mai mari li se deschide cont la bancă...

Magazinul ilustrat din care desprindem aceste cîteva date ne mai asigură că toți cei 477 de deținuți ai închisorii-cazinou sînt „experți” în

jocuri. Iată de ce, adaugă admirativ revista, nimeni... nu trișează, pentru că, printre acești mari „specialiști”, orice tentativă de înșelătorie ar fi imediat descoperită și... sancționată.

Astfel autoritățile din Carson City au toate motivele să se mîndrească. Au creat în justiție o nouă „sancțiune”: cazinoul. Judecătorii din Carson City vor trebui pe viitor să pronunțe pedepsele cam așa:

— Acuzat, ești condamnat la trei ani... de ruletă grea.

Sau: — Cinci ani de pocher..., cu drept de apel!

La rîndul său, directorul originalului penitenciar ar putea repeta, fericit, cuvintele temnicerului veșnic însetat din „Liliacul” lui Johann Strauss: „Veselă puș-

cărie!” Superiorii lui nu-și fac, desigur, nici o problemă. În fond, jucătorii cazinoului creat de acest inventiv director nu sînt periculoși. Nu sînt militanți pentru pace, nu cer egalitatea rasială, nu comit, în general, crime serioase. Sînt niște „simpli” escroci, tîlhari sau asasini care — în lipsă de ceva mai bun — sînt de acord să omoare... și timpul.

Directorul poate deci să-l distreze fără grijă pe „băieți”. Oricum, în societatea care i-a băgat la pușcărie un tripon în plus nu contează. Și intrucît — în aceeași societate — morala în orice caz nu există, totul e ca moralul să fie ridicat...

L. SĂRĂȚEANU

ARTA DE A PRIVI UN TABLOU

JAN VAN EYCK:
Omul cu tichia albastră

Larta autentică ne reamintește că viața este nesfârșit de multiplă în înfățișările ei: cîți artiști, atîtea modalități pentru descoperirea adevărurilor, atîtea oglinzi pentru veridica lor prezentare.

O plimbare prin Muzeul de artă al R.P.R. ne confirmă că fiecare artist este un univers născut și crescut la rîndul lui de universul epocii sale; și cu cît talentul artistului este mai amplu și mai adînc, cu atît pecetea acestei înrudiri va fi mai ușor vizibilă.

Una din etapele esențiale ale realismului artistic îl constituie, fără îndoială, arta primitivilor flamanzi. Muzeul nostru de artă din Capitală posedă una din capodoperele acestei etape, și anume portretul „Omul cu tichia albastră” de Jan Van Eyck. Viața și opera fraților Hubert și Jan Van Eyck, ultimul născut la Naaseych în 1390, mort la Bruges în 1441, reprezintă un important pas înainte atît pe tărîmul viziunii plastice cît și pe cel al tehnicii. Marea lor descoperire — arta de a reda volumul prin culoare — a însemnat un drum deschis tuturor inovațiilor coloristice viitoare, care au dus la magnifica simfonie de nuanțe și valori ale culorii înfățișate în arta ultimului secol. Dar ar fi o

greșeală — pe care unii au făcut-o — de a reduce aportul fraților Van Eyck la o inovație de ordin tehnic.

Să privim cu atenție faimosul portret — expus decenii de-a rîndul în Muzeul Bruckenthal. Ne izbește minuțiozitatea în descrierea amănuntelor; fiecare detaliu este pictat cu o fervoare care-l transformă în poezie. Recunoaștem aici noutatea pasiunii pentru adevăr, redescoperit peste veacuri de canoane și prescrieri artistice fixe. Ca și alți pictori flamanzi ai epocii, Jan Van Eyck evocă realul, analizîndu-l cît mai meticulos; figură omenească, peisaj sau univers al obiectelor de fiecare zi, viața învie sub ochii lui atenți, cărora nici un amănunt nu le scapă, crescînd astfel în frumusețe și putere expresivă. Este, în istoria viziunii picturale, un moment de tinerețe și innoire; un ceas al mirării în fața descoperirii naturii. Dar nici cu aceasta nu este încă epuizată caracterizarea artei lui Jan Van Eyck. Într-adevăr, nu putem trece peste faptul că avem aici un portret, ba mai mult, o concepție portretis-

Amelia PAVEL

(Continuare în pag. 12)

CONTINUĂM — CU ARTICOLUL DE FAȚĂ — CICLUL DE MATERIALE INTITULAT „ARTA DE A PRIVI UN TABLOU”; RĂSPUNDEM ASTFEL REPETELOR SOLICITĂRI ALE CITITORILOR „FLACĂRII”, INTERESAȚISĂ CUNOASCĂ CAPODOPERELE AFLATE ÎN MUZEELOR NOASTRE ȘI SĂ SE FAMILIARIZEZE CU ARTELE PLASTICE.

VELASQUEZ:
Portretul lui Filip al IV-lea

tică. Expresivitatea chipului, toată concentrată în privire și în liniatura gurii, ne vorbește cu prisosință nu numai despre trăsăturile psihologice ale personajului, dar și despre tipul psihologic dominant al epocii, despre felul de educație și cercul de preocupări, despre un anumit stil al vieții intelectuale și afective etc.

Una din culmile creației realiste ale artei universale din toate timpurile o constituie, cu două sute de ani mai târziu, pictura marelui Velasquez. Din opera acestuia Muzeul nostru de artă posedă „Portretul lui Filip al IV-lea”. Este o lucrare din examinarea căreia se pot desprinde principalele trăsături caracteristice renumitului pictor spaniol. Născut la Sevilla în 1599, Diego Velasquez capătă de mic copil o educație îngrijită; de altfel, vocația lui artistică se pronunță foarte devreme; la 13 ani devine ucenicul pictorului Herrera, iar apoi al lui Pacheco. În tradiția școlii spaniole exista principiul importanței primordiale acordate desenului, contrastelor de întuneric și lumină, dar, mai ales, al observației exacte a naturii, al observației crude uneori. Acest lucru se manifestă în frecvența tablourilor reprezentând scene de gen, luate din viața de toate zilele, înfățișând bucătării, circiumi, dar și în felul în care sînt pictate scenele cu subiecte religioase, avînd integrate foarte adeseori în mijlocul lor aspecte din viața cotidiană. Velasquez își asimilează toate aceste învățături, la care se adaugă cele cîștigate în cursul călătoriilor sale în Italia și apoi cele ale experienței sale de viață cîpătate la Madrid, în contact cu oamenii curții, pe care îi studiază și îi cercetează ca puțini alții. Personalitatea puternică a pictorului unifică toată această experiență de viață și profesională într-o operă minunată prin echilibrul, forța, limpezimea și originalitatea ei. S-ar putea spune despre picturile lui Velasquez nu numai că sînt realiste, dar că sînt viața

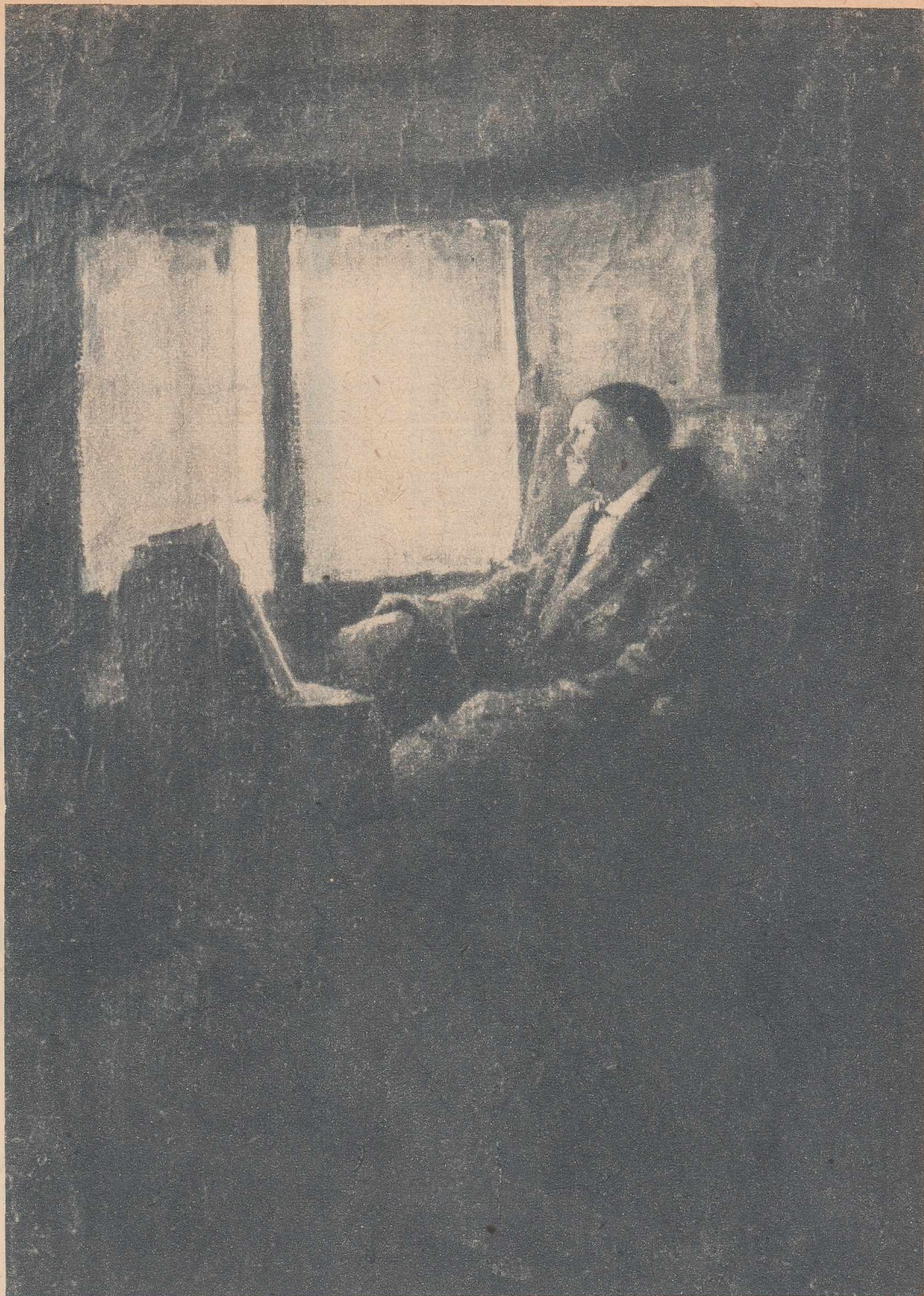
însăși. Nici un efort nu pare a fi fost făcut în zugrăvirea ei, nici o urmă de „meșteșug în operația de transformare a realității în imagine artistică. Să urmărim cu atenție materia din care este alcătuit fiecare element al acestui portret. Vom observa o impresiune de libertate a pensulei”, trăsături larg spontane, parcă puse la întîmplare. Și totuși, ce savantă premeditare în reconstituirea realității prin modelaj și armonii de culoare și o simplitate măreață! Veridicitatea puternic izbitoră, a portretelor sale se naște din desăvîrșita unitate dintre concepție și execuție, dintre conținut și formă. În fața unui portret ca cel expus în muzeu înțelegem dintr-o dată cum, eliminînd amănunțele (de altfel un procedeu destul de modern în pictură), materia revine și caracterul personalității apare cu o forță de evocare neîntrecută.

Am văzut cum în cazul lui Van Eyck meticulozitatea, observația răbdătoare a vieții pot produce o operă pe care o putem numi realistă; același rezultat îl are aplicarea unui viziuni de mare concentrare intelectuală, ca cea a lui Velasquez. Diversitatea viziunilor realiste și registrul vast pe care se înscriu operele ce merită această denumire sînt confirmate și de alte concepții, printre care cea ilustrată de schița pentru „Pluta Meduzei” de pictorul francez Géricault. Faimosul tablou care poartă acest nume, expus la Muzeul Luvru din Paris (lucrarea din Muzeul de Artă al R.P.R. este o schiță pregătitoare făcută de Géricault) și care reprezintă un episod din cursul unei teribile catastrofe maritime întîmplată în vara anului 1816, fost pregătit de pictor prin nenumărate studii și schițe, atestînd o rară conștiințiozitate, o rară fidelitate față de adevărul vieții. Tem

peramentul arzător, viziunea monumentală și în același timp de excepțional dinamism caracteristice acestui artist — supranumit pe drept cuvânt tatăl picturii romantice franceze — au găsit în subiectul acesta dramatic un foarte rodnic câmp de desfășurare. Redarea sentimentelor violente, a gesturilor expresive, a mișcării erau probleme plastice pentru care Géricault își simțea activă chemarea. Dar acest autentic pictor cu aspirații grandioase, foarte sever cu el însuși, își stăpânește cu energie elanurile, frângându-le dezlănțuirea. Armonia formelor plastice, rigooarea compoziției, conformitatea cu natura nu sînt niciodată sacrificate. Patetismul intens al acestei imagini rămîne artă și nu degenează în groază cu ecouri fiziologice. În scurta sa viață dramatic încheiată (1791-1824), Géricault se manifestă la fel ca în artă: plin de zel, împins parcă de un vîrtej de entuziasm și dorință de a cuprinde cît mai mult. În monografia consacrată de academicianul G. Oprescu lui Géricault ni se povestesc episoade caracteristice acestui artist al cărui tip creator este pregnant definit ca: „Impulsiv și îndrăzneț cînd concepe, dar omul cel mai lucid și mai metodic cînd execută”. Excelent pictor animalier, cu o deosebită preferință pentru tema cailor, el a căutat pretutindeni mișcarea, forța expresivă. Dar mijlocul pe care se întemeia cel mai sigur era desenul, această invincibilă armatură a artistului plastic. Arta lui — în afară de pictură Géricault a lucrat numeroase desene, litografii și s-a ocupat și de sculptură — este o lecție cu vaste ecouri pentru cei de astăzi.

O diversitate de viziuni realiste ne întîmpină atunci cînd pășim în sălile Galeriei

GÉRICAULT:
Pluta Meduzel

GRIGORESCU:
Amatorul de tablouri

naționale. Examinînd cu atenție, o dată și încă o dată, binecunoscutele opere ale marilor noștri înaintași, ne dăm seama cît de nuanțată este această noțiune de realism și cît de complicată este normarea aplicării ei! Dacă am compara — și lucrul s-a făcut adesea — un tablou al lui Ion Andreescu cu un tablou de Nicolae Grigorescu, poate că, judecînd pripit, am fi ispițiți să-l decretăm pe primul mai realist decît pe celălalt fiindcă viziunea lui despre lume este mai aspră, mai severă, privirea lui mai deschisă aspectelor grave ale vieții și ale naturii. Și totuși cît adevăr se desprinde din lirismul gingaș al lui Nicolae Grigorescu! Cite orizonturi de speranță și încredere în om! Poate că, din acest punct de vedere, nu a fost încă îndeajuns apreciată contribuția marelui nostru pictor ca portretist. Profund și original în concepția portretelor sale, el a reușit o analiză pozitivă a omului chiar în imaginile care redau chipuri deteriorate de experiențele grele și dureroase ale timpului. A reușit, de asemenea, să evoce omul în ambianța sa obișnuită și să-l lege de mediul său de viață. Gestul corespunzător, expresia potrivită, atitudinea corporală cea mai adecvată dau scenelor lui Grigorescu acea admirabilă unitate care-l exprimă pe om prin me-

diul stăpînit de el și învie mediul prin sentimentele transmise de om. Un exemplu deosebit de interesant este în această privință lucrarea „Amatorul de tablouri”. Este fără îndoială vorba aici de un portret. Personajul are o individualitate atît de puternic subliniată, caracterul fizionomiei lui este atît de precis conturat încît figura ni se imprimă, de neuitat, în memorie. În același timp însă, în acest tablou joacă un imens rol ambianța personajului, atmosfera. Între omul înfățișat și universul lui de preocupări este un neîncetat du-te-vino de sentimente și gânduri pe care Grigorescu le pune în valoare prin toate mijloacele de expresie plastică: jocul de umbre și lumini, gama de culori, armoniile de tonuri etc. Vișiniul cald, brunul, cafeniul, care constituie baza coloristică a tabloului, ca și penumbrelor savant distribuite, sugerează o realitate interiorizată, bucuria unui om dăruit cu totul dragostei pentru artă, pentru frumos.

Cele cîteva picturi aflate în Muzeul nostru de artă — pe care le-am prezentat aici — demonstrează ce instrument eficace de educație estetică și morală reprezintă contactul cu operele al căror izvor pur și veșnic nealterat este viața însăși.

Amelia PAVEL

Cartea

ION PAS:

Carte despre vremuri multe

Amintirile literare au devenit mai frecvente în ultima vreme. După volumul lui Tudor Vianu au apărut cel al Agathe Grigorescu-Bacovia, al lui Camil Baltazar. Planurile editoriale anunță altele. Interesul trezit de diferitele scrieri e inegal, ca și puterile de evocare; dar valoarea genului nu mai are nevoie de argumentare. Astfel de scrieri izbutesc adesea să treacă de meritele documentare, să devină bună literatură despre literatură.

E cazul cu „Cartea despre vremuri multe” a lui Ion Pas. Cu precizarea că nu avem de-a face doar cu amintiri literare. Figurile de scriitori pomenite în carte sînt numeroase, dar evocarea e mai largă și printre cele mai interesante pagini pot fi socotite cele ce vorbesc de mișcarea socialistă din preajma lui 1914.

Modalitatea și preocupările memorialistice revin în scrierile lui Ion Pas din ultimii cincisprezece ani. Au insuflit „Zilele vieții tale”; le putem găsi ecouri și în ciclul „Lanțuri”. Vastul roman istoric nu cuprinde nimic autobiografic. Reconstituirea trecutului se face cu interesul memorialistului pentru atmosferă și pentru detaliul pitoresc. Iar la Ion Pas memorialistul rămîne tot timpul istoric prin discreția afectivă a narațiunii — care dă câteodată chiar impresia unei rețineri excesive — și prin luciditatea critică în aprecierea oamenilor și întâmplărilor.

Discreția evocării se face simțită și în actualul volum. Memorialistul ezită chiar să folosească persoana întâi, recurge de mai multe ori, ca și în „Zilele vieții tale”, la ficțiunea omului care își povestește întâmplări din trecut. Poate că termenul „povestește” e nepotrivit. „Cartea despre vremuri multe” nu e construită epic. Firul autobiografic există la început, dar e părăsit destul de repede. Volumul începe cu copilăria unui băiat de muncitor, cu viața ucenicului, cu procesul de cucere a conștiinței politice și a culturii. După anti primei întâmplări cu mișcarea muncitorească și după cei ai debutului, amintirea recheamă fără ordine vizibilă întâmplări și oameni. Scriitorul a căutat să dea acestor pagini libertatea și neprevăzutul cu care memoria rătăcește prin trecut. Cu excepția unor con-

siderații prea generale și prea lungi care îngreunează povestirea, credem că a reușit. Evocarea dobîndește spontaneitate și figurile care se perindă sînt apreciate cu entuziasm sau minie. Scriitorul nu retrăiește „vremurile multe” cu excesul de duioșie atotiertătoare care se resimte în unele amintiri. Sub reținerea aparentă scara de valori politice și morale e fermă.

Cu această prospețime a sentimentului — fie căldură și venerație, fie sarcasm — sînt pomenite nume felurite ale vieții noastre publice din deceniul al doilea sau dintre cele două războaie. E de notat pasajul care face elogiu atât de justificat al lui Costa-Foru, admirabilă personalitate de luptător consecvent și curajos. Cartea se oprește și asupra altor figuri pe nedrept uitate sau insuficient cunoscute, cum e aceea a prozatorului Vasile Demetrius. Maliția se percepe în tonul egal al povestirii cînd ni se vorbește de schimbările la față ale lui I.C. Vissarion, căruia i se subliniază, însă, meritele de cronicar țaran al răscoalilor din 1907 și talentul de povestitor. Vanitatea lui Alexandru Stamatiad, poetul simbolist, cabotinismul și tactica de Don Juan de cafenea ale altui poet, Mircea Demetriad, și urmările neprevăzute pe care le-au avut asupra unui biet funcționar, recrutat fără vină la poezie, sînt tratate cu aceeași ironie amuzantă. Figurilor hidoase de gazetari fasciști le sînt rezervate cîteva pagini de pamphlet implacabil și exact.

Fiind vorba de memorialistică și nu de istorie, nu avem a-i reproșa scriitorului că a reținut din figura lui Nicolae Iorga numai detaliile care se referă la orgoliul, la impulsivitatea cărturarului ori la atitudinea omului politic inconsecvent care a patronat multă vreme diversivitatea naționalistă — și nu la prodigioasa personalitate culturală. Aici, ca și în alte cîteva prilejuri, observațiile surprind doar o trăsătură. Chiar dacă portretul nu e complet, trăsătura e incontestabil înregistrată cu fidelitate. Cele mai multe dintre portrete se încheagă treptat din revenirea unei atitudini în împrejurări diverse — șiretenia ascunsă sub masca nalvă a lui Vissarion — ori dintr-un detaliu. Radu Dragnea, obscur gazetar, devenit mai tîrziu fascist: „își întretăia uneori convorbirea cu un „sha-ha” prostesc, după care se opra și părea a se întreba nedumerit pentru ce a ris”.

Sînt detalii care însuflețesc „vremurile multe” spre care se întorc aceste interesante pagini de memorialistică.

Silvian IOSIFESCU

disc

După înregistrarea celor trei discuri cu opera lui Rossini „Bărbierul din Sevilla”, care s-au bucurat de un succes deosebit, casa „Electrodisc” a realizat de curînd o nouă „integrală”, imprimînd „La serva padrona” („Slujnica stăpînă”) de Giovanni Battista Pergolesi, pe un singur disc micro-sion de 30 cm.

Cele două personaje ale acestei clasice „opera buffa”, Serpina și Uberto, sînt interpretate de soprana Emilia Petrescu-Cironeanu și, respectiv, basul Marius Rintzler. Deși compusă și jucată în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, opera într-un act (două intermezzi) „La serva padrona” poate fi ascultată astăzi cu același interes și emoție ca și o lucrare contemporană. La

aceasta mai contribuie, în bună măsură, și concepția dirijorală a lui Constantin Bugeanu la pupitrul Orchestrei de cameră a Filarmonicii de stat „George Enescu”, care imprimă atât colectivului instrumental cît și soliștilor o interpretare modernă, caracterizată în special prin accentuarea elementelor de umor muzical, prin evidențierea, uneori cu blindă ironie, a violenței melodilor de sursă populară napolitană, prin nervul insuflat recitativelor, arilor și duetelor. Se remarcă la clavecin prezența lui Kurt Mild.

Discul este însoțit de o mapă elegantă, desenată cu vervă și fin gust de Benedict Gănescu. Studiul lui Alfred Hoffman, scris interesant și documentat, aduce amatorului o bogăție de informații despre compozitor și epocă. Înregistrarea din studiourile „Electrodisc” sună, din punct de vedere tehnic, la nivelul interpretării.

Vlad MUȘATESCU

SE MĂSOARĂ DE OAMENI

Biostatistica, frumusețea și industria

ANCHETA ÎN 14 REGIUNI — ANTROPOLOGIA CREEAZĂ O PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎNTRE MEDICI, INGINERI ȘI ARTIȘTI — DE LA LEONARDO DA VINCI LA... INDUSTRIA UȘOARĂ DIN ZILELE NOASTRE

De curînd, în cadrul unei sesiuni de referate științifice a Fabricii de confecții și tricotaje-București, s-a citit un referat cu un caracter oarecum ieșit din comun: referenții, un colectiv de medici și tehnicieni, au prezentat primele rezultate statistice ale unui vast studiu antropometric și ortopedic ce se desfășoară pe circa 200.000 de persoane între 1 și 50 ani în întreaga țară.

De altfel este posibil ca chiar unii dintre cititorii acestor rînduri să fi fost ei înșiși obiectul acestei cercetări și să fi aflat, poate cu surprindere, atunci cînd erau măsurați literalmente „din cap pînă în picioare”, că datele culese vor sluji... industriei.

Într-adevăr, de mai multă vreme în 14 regiuni ale țării comisii mixte ale Ministerului Industriei Ușoare, alcătuite din medici și tehnicieni dotați cu instrumentar portativ, efectuează măsurători pe circa 30 de dimensiuni ale corpului, la populația de la orașe și sate. Rezultatele vor folosi elaborării unei baze tehnico-științifice a standardelor de îmbrăcăminte și pentru construcția și multiplicarea tiparelor de bază. Scopul final este, așadar, ca marea majoritate a populației să-și găsească îmbrăcăminte „de gata” trainică, de cro-

ială modernă și potrivită din punct de vedere dimensional.

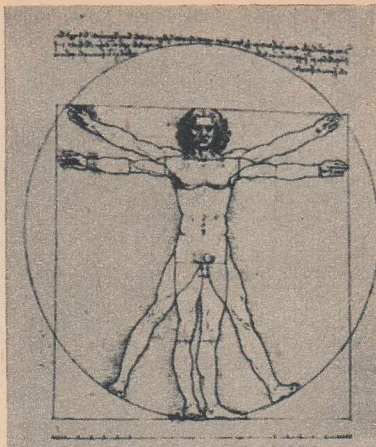
Iată deci cum o disciplină biologică, cum este antropologia, printr-una din metodele ei de bază, antropometria — care se ocupă de măsurarea diferitelor dimensiuni ale corpului omenesc — creează o punte de legătură, solidarizează într-un efort comun, în folosul populației, medici, ingineri și artiști. Spunem și artiști, pentru că primele cercetări antropometrice mai sistematice în vederea stabilirii unei proporționalități științifico-estetice a corpului omenesc, înainte ca antropologia să se fi constituit ca știință, aparțin nu biologilor, ci artiștilor plastici.

Și pentru că ne aflăm într-un domeniu mai puțin cunoscut publicului larg, vă invităm să faceți o scurtă incursiune în trecut.

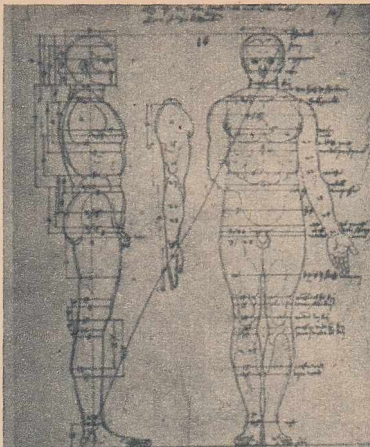
Se naște o știință

Observațiile antropologice datează din cele mai vechi timpuri — încă înainte ca sistemul metric să fi fost folosit — de pe vremea lui Hipocrate, părintele medicinei. El a arătat cel dintîi influența condițiilor naturale de mediu asupra dezvoltării fizice a oamenilor. Hipocrate, și mai tîrziu medicul roman Galen, cel care a

00.000

1

2

3

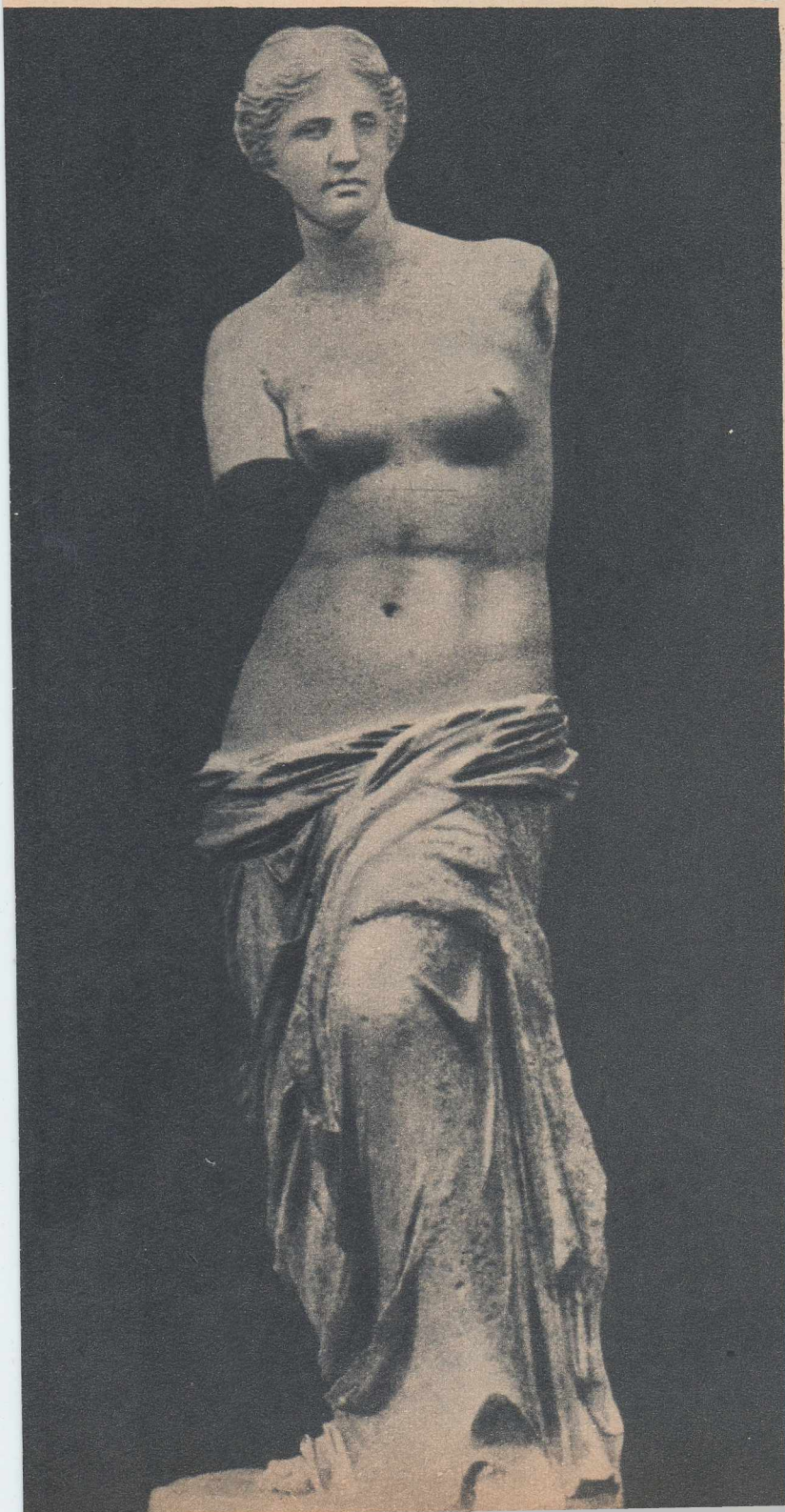
1 Proportțiile corpului, după Leonardo da Vinci.

2 Construcțiile lui Dürer amintesc de canoanele lui Leonardo, dar... măsurile sînt deosebite.

3 Leonardo da Vinci a proiectat un vast tratat de anatomie, din care ne-au rămas file manuscrise însoțite de desene avînd o neprețuită valoare artistică și științifică.

4 Frumusețea falmoasei Venus din Millo nu mai corespunde canoanelor actuale ale frumuseții feminine.

4

pus bazele anatomiei descriptive a omului, considerau de exemplu că stepele ierboase ale Sciției favorizează dezvoltarea unor oameni înalți, grași, cu părul negru, în timp ce regiunile muntoase determină formarea unor oameni mici de statură și corpolenți.

Dar abia în timpul Renașterii italiene marii artiști plastici, care erau totodată și mari savanți umaniști ai vremii lor, cu preocupări multiple, sînt cei care întreprind sistematic studii antropometrice, de care aveau nevoie pentru stabilirea proporțiilor în nemuritoarele lor opere de artă. Astfel, spre sfîrșitul secolului al XV-lea Leonardo da Vinci, avid de a cunoaște toate resorturile tainice ale corpului omenesc, a proiectat un vast tratat de anatomie, pe baza unor disecții de cadavre și măsurători antropometrice. Din acest proiect s-au păstrat file de manuscris cu desene care și-au menținut neștirbit interesul documentar pînă în zilele noastre. Paralel cu Leonardo, vestitul pictor și gravor german din Nürnberg, Albrecht Dürer, studiază proporțiile corpului omenesc cu ajutorul unui compas de construcție proprie.

A doua jumătate a secolului al XVII-lea aduce cu sine o nouă

dezvoltare a antropometriei, care devine un instrument de lucru pentru mulți naturaliști ai vremii.

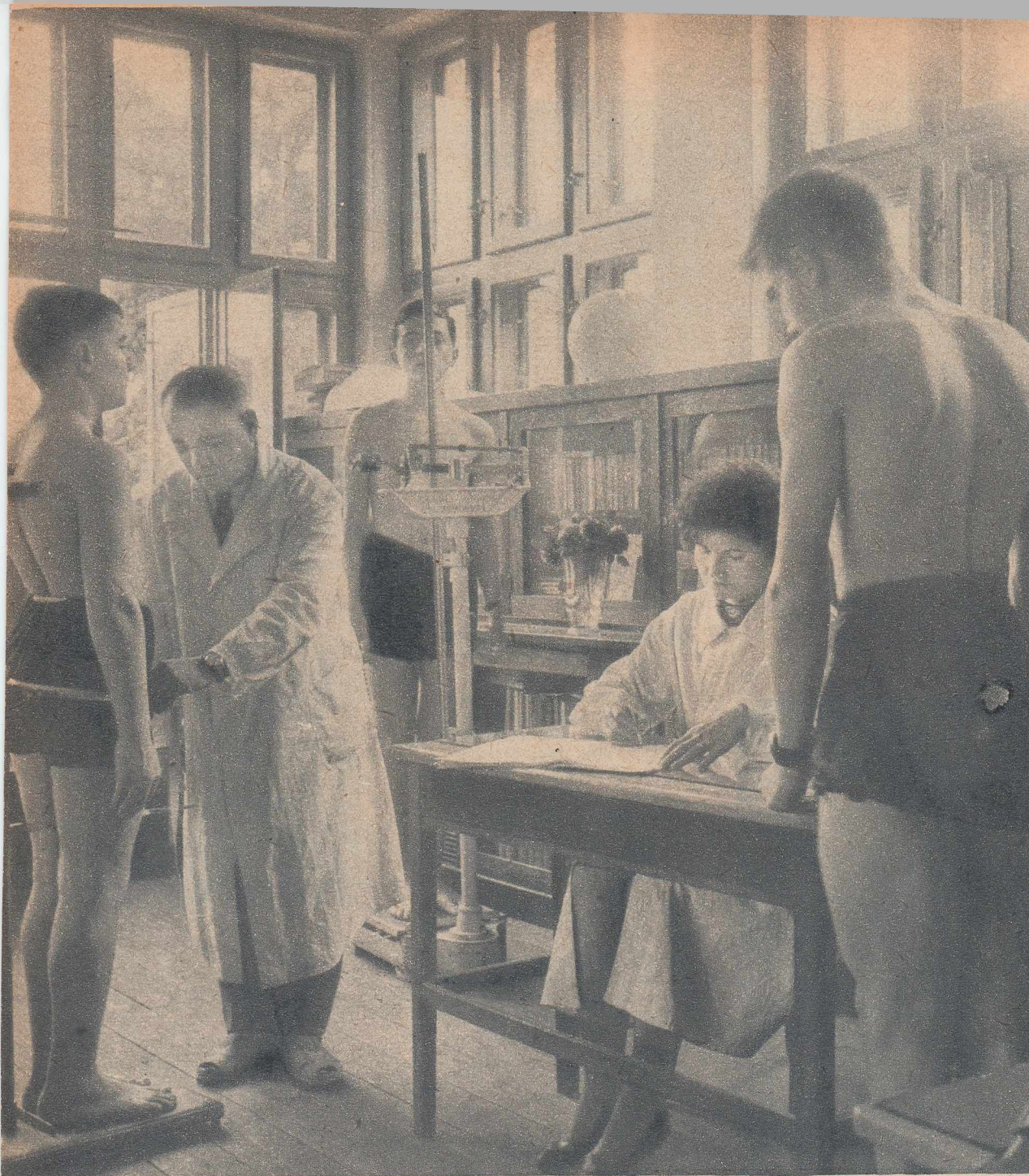
Să mai amintim și de anatomistul german Zeissing care, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a redescoperit raportul cunoscut din antichitate sub denumirea de „secțiunea de aur”. El a propus o teorie a proporțiilor ideale bazată pe acest raport, constînd în divizarea corpului în două părți pe linie verticală, de la creștetul capului pînă la ombilic și de la ombilic pînă la laba piciorului, și stabilind între ele o serie de corelații.

Antropologului francez Paul Broca și succesurului său Paul Topinard le revine meritul de a fi stabilit primele raporturi procentuale ale proporționalității corpului omenesc. După Topinard, capul reprezintă 13,7% din înălțimea corpului, trunchiul 32,3%, iar membrele superioare 45,2%. Aceste proporții sînt utilizate și astăzi în industria de confecții din diferite țări.

Noi date, care au făcut din antropometrie o metodă biologică cu vaste aplicațiuni, au adus savanții ruși Bogdanov, Amucin, Bumak și germanul Martin, creatorul instru-

Ing. C. STANCU și dr. E. VITNER

(Continuare în pag. 16-17)

Antropometria a făcut un popas la Școala elementară de opt ani nr. 146 din Capitală...

mentarului antropometric perfecționat din zilele noastre.

Canoanele „eterneli frumuseți”... au variat mereu

În legătură cu evoluția concepțiilor despre proporționalitatea corpului omenesc de-a lungul veacurilor, trebuie să spunem că variațiile cifrice — de exemplu în privința înălțimii craniului de la 1/8 la aproximativ o șeptime din înălțimea totală a corpului omenesc — n-au făcut decât să traducă un anume „ideal” al frumuseții umane care s-a schimbat în permanentă. Este foarte greu de spus astăzi — comparând capodoperele sculpturale ale artiștilor antichității elene sau romane (un Phidias, de pildă) cu nenumăratele portrete ale lui da Vinci, Tizian sau Michel Angelo, titani ai Renașterii, sau cu portretele artiștilor contemporani — care dintre proporții este mai armonioasă.

În orice caz, frumusețea virilă a anticului „discobol”, cu toate că impresionează ochiul privitorului din zilele noastre, se deosebește mult de cea a tipului athletic contemporan. Nici frumusețea oarecum opulentă a faimoasei Venus din

Millo sau a portretelor feminine din epoca Renașterii nu mai corespunde idealului sau mai bine-zis idealurilor contemporane despre frumusețea feminină.

Această variabilitate a concepțiilor estetice despre armonia corpului omenesc de-a lungul epocilor a fost determinată de un complex de împrejurări economice, sociale și chiar morale care, chiar și în zilele noastre, diferă uneori destul de mult de la popor la popor. Fi-rește că nici moda vestimentară, care tinde, cel puțin teoretic, să reliefeze frumusețea corpului, n-a rămas insensibilă la aceste schimbări. Și cu aceasta revenim la problema la care ne-am referit la începutul articolului.

Medicina și Industria confecțiilor

După cum se vede, oricât de paradoxală ar părea asocierea dintre o disciplină medicală și industria de confecții, relațiile dintre antropometrie și confecțiile vestimentare sînt destul de vechi și... cordiale. Ele ne amintesc de celebra butadă a lui Molière din „Burgezul gentilom”, al cărui erou, binecunoscutul domn Jourdain, „facea proză fără să știe”. Tot așa

se poate spune despre croitori că „fac anatomie”, deși nu cunosc științific această disciplină medicală. Ei studiază zi de zi, cu migală unor artiști, reperele anatomice ale corpului omenesc, proporționalitatea diferiților parametri dimensionali, care servesc construcției tiparelor de bază.

În industria de serie standardele și tiparele folosite în baza unor măsurători mai vechi, făcute pe manechine (vii!), se concretizează într-un anumit număr de „mărimi” și „grosimi” ce se stabilesc cu ajutorul unor ecuații și formule matematice, luîndu-se ca bază de calcul două dimensiuni fundamentale: înălțimea corpului și circumferința bustului. În ultimii ani însă, tehnicienii și inginerii care lucrează în acest important sector al industriei ușoare au constatat, la produsele realizate, nepotriviri în raport cu dimensiunile corpului la un procent însemnat dintre cumpărători, îndeosebi la tineretul de ambele sexe.

Sesizările tot mai numeroase primite din partea organelor de comerț, făcîndu-se ecoul nemulțumirilor celor ce nu-și găseau îmbrăcăminte corespunzătoare măsurilor lor, au constituit un semnal de alarmă pentru cei ce muncesc în ramura confecțiilor.

A reieșit de aci ca o necesitate stringentă organizarea unei anchete antropometrice pe scară de masă, care a corespuns în același timp unei teme stabilite pe plan internațional în cadrul programului de studii științifice al C.A.E.R.-ului.

Ampla cercetare antropometrică inițiată de Ministerul Industriei Ușoare se află încă în curs de realizare, rezultatele finale ale primei etape urmînd a fi cunoscute abia la începutul anului 1964. Însă și datele parțiale aflate pînă în prezent sînt concludente.

O oglindă a creșterii nivelului de trai

Sub regimul capitalist, populația țării noastre — cu excepția citorva

juđe — se încadra, sub raportul dezvoltării fizice, în categoria populațiilor hiposome, adică cu o slabă dezvoltare fizică. La bărbați, înălțimea se situa spre limita inferioară a staturilor medii — 168-169 cm, iar la femei, 152-153 cm — și cu circumferințe toracice subnormale. Cu toate condițiile geografico-climatice extrem de favorabile unei dezvoltări armonioase, carențele alimentare, rahitismul și tuberculoza încetineau sau opreau procesul normal de dezvoltare a corpului.

Iată însă cum se prezintă astăzi de pildă dezvoltarea fizică a populației tinere din București și Regiunea București, așa cum reiese din câteva analize statistice comparative. Pentru a nu ne pierde în cifre prea numeroase, ne

vom mărgini la medii aritmetice simple.

Studiindu-se un „eșantion“ statistic de circa 1.500 femei între 30 și 35 ani, majoritatea muncitoare în industria ușoară, s-a obținut cifra de 155 cm pentru înălțimea corpului și 91 cm pentru circumferința bustului. Aceeași cercetare efectuată pe 300 fete în vîrstă de 16 ani a dat o înălțime medie de 160-161 cm și tot 90-91 cm pentru circumferința bustului. Țineți seama de faptul că între 30-35 de ani majoritatea femeilor măsurate au avut de acum unul sau mai mulți copii și deci fetele mai tinere, în mod obișnuit, ar fi trebuit să aibă circumferințe ale bustului mai mici.

La adulții a căror perioadă de creștere activă s-a situat în anii regimului burghezo-moșieresc, s-a

constatat o înălțime medie de 170-171 cm și o circumferință a bustului de 88 cm. În schimb la adolescenții de 17 ani cifrele corespunzătoare sînt 173-174 cm, respectiv 93-94 cm. În fine, după statistici datînd din 1938-1939, lățimea umerilor adolescenților de 17 ani era de 37-38 cm, pentru ca aceeași dimensiune măsurată la tineri din zilele noastre să fie de 42-43 cm.

Astfel, tineretul nostru de astăzi ne oferă, predominant, tipul sportiv de dezvoltare a toracelui, avînd o formă trapezoidală cu baza mare la umeri și baza mică în talie, adică cu umerii lați și talia îngustă.

Aceste schimbări, evidente mai cu seamă la generația tină, își au cauzele în creșterea nivelului economic general al țării și ridicarea substanțială a nivelului de

trai al populației, în influența hotărîtoare a culturii fizice, a unui nou fel de viață și de muncă.

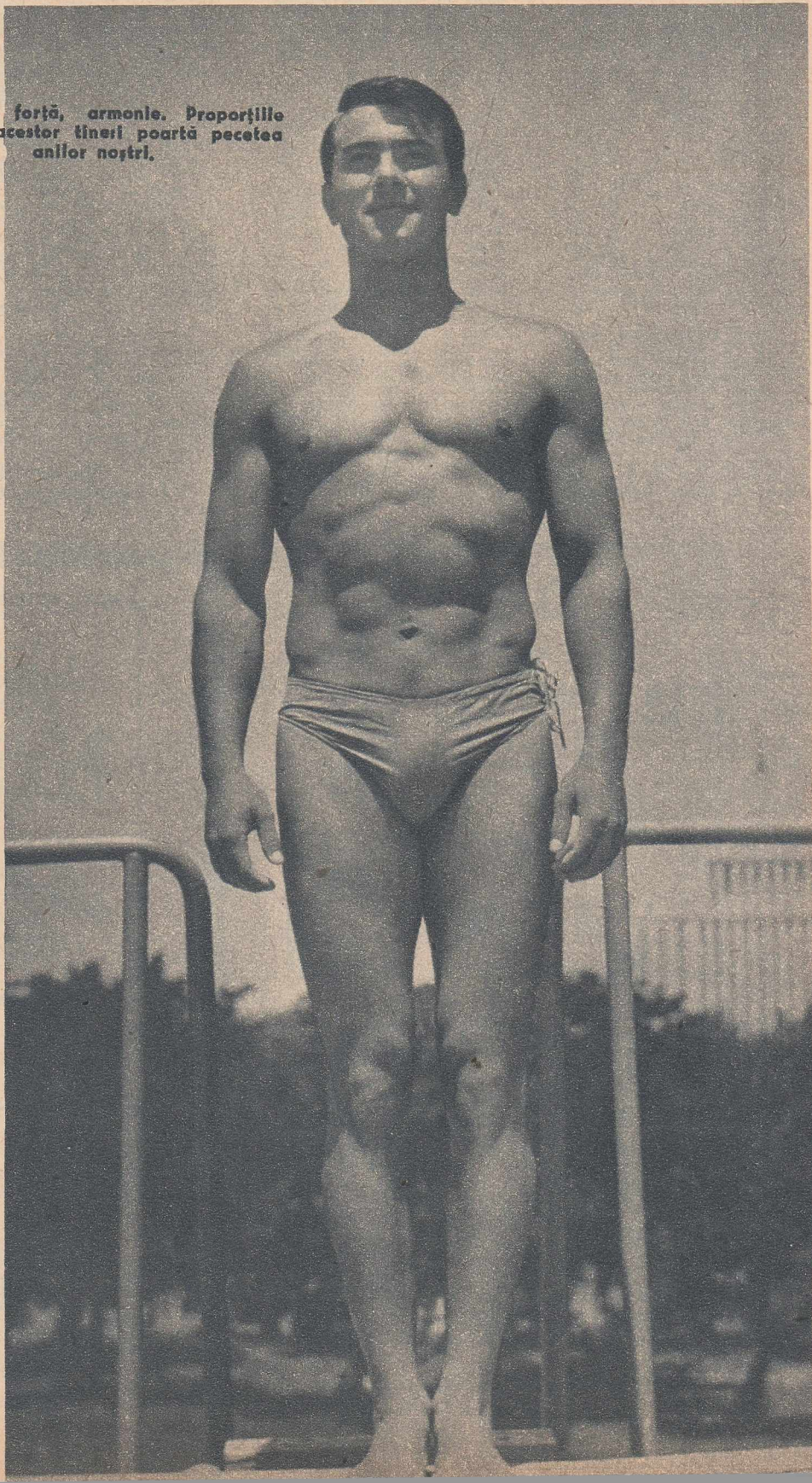
Actualele standarde ale industriei ușoare, corectate empiric în ultimii ani, au rămas — ca să spunem așa — în urma intensei dezvoltări fizice a tineretului.

Pe baza rezultatelor cercetării antropometrice în curs de desfășurare, industria de confecții va putea pune la dispoziția populației o gamă cît mai variată de mărimi și în proporții cît mai adecvate cererii. Dar, după cum am mai arătat, datele biostatistice au o semnificație mai largă: ele vorbesc, în graiul sec al cifrelor, despre viața nouă din patria noastră.

Ing. C. STANCU
Dr. E. VITNER

Sănătate, forță, armonie. Proportțiile corpului acestor tineri poartă pecetea anilor noștri.

La drum!

Prin Țara Oltului

Cine nu a privit uimit, străbătînd drumul Brașov-Făgăraș-Sibiu, deflarea mută dar plină de măreție a Munților Făgăraș? Cine nu a fost îndemnat să coboare din tren în una din micile gări din șesul depresiunii și să pornească spre piscurile care închid zarea spre miazăzi, să cerceteze satele cu casele grămădite la umbra pomilor sau să poposească pe malurile Oltului care curge, de data aceasta domol, însoțit de alaiul lui de sălcii, pe sub pragul podișului Hîrtibaciului?

Țara Oltului — cum se numește această depresiune intercarpatică lungă de circa 70 km și lată doar de 15-20 km — pentru a-și dezvălui tot ce are minunat ca peisaj și valoros ca operă umană, pretinde poposirile turistului pornit la drum fără grabă.

Plecînd de la Brașov, după ce vom trece peste trecătoarea de la Perșani, printre codrii de foioase văluriți ca și dealurile pe care le acoperă, ajungem din nou pe șes la Șercaia (km 224), comună mare, cu o agricultură înfloritoare. În apropiere se află vestita poiană cu narcise din „Dumbrava Vadului”.

După Șercaia, următorul popas îl vom face în orașul Făgăraș (km 238), centrul raionului, care cuprinde întreaga depresiune. Pînă în zilele noastre orașul s-a dezvoltat lent în jurul unei fortificații de lemn ridicată în secolul al XIV-lea și înlocuită cu una de zid în secolul al XVI-lea. Transformată în castel, fortificația,

înconjurată cu un larg șanț cu apă, se păstrează și azi în centrul orașului. (Aici se află și statuia Doamnei Stanca, soția lui Mihai Viteazul, care a fost găzduită un timp în fostul castel.)

În ultimul deceniu, orașul Făgăraș a devenit un centru al industriei noastre chimice, cu noi cartiere cu blocuri de locuințe, școli, spital, palat al culturii etc.

Continuîndu-ne drumul pe șesul Țării Oltului, ne apropiem ceva mai mult de munții ale căror piscuri ne însoțesc pe stînga. De altfel în curînd începem să traversăm pitoreștile sate care poartă numele văilor din Munții Făgăraș și care ne indică punctele de plecare spre cabane.

În satul Simbăta de Jos (20 de kilometri pînă la Complexul turistic Simbăta și încă 2-3 ore de mers pînă la cabana Valea Simbetei) merită să fie vizitată gospodăria agricolă de stat al cărei sediu se află într-un castel construit în secolul al XVIII-lea de către Bruckenthal, fostul guvernator al Transilvaniei.

Ajunși la Ucea de Jos (km 262), o panglică de asfalt ce se îndreaptă spre munte ne îndeamnă la o nouă abatere. Urmind invitația, după 8 km poposim în Orașul Victoria, oraș nou pe harta Țării. Construcția lui a început în 1949 pe un cîmp cu mărăcișuri pe care se afla doar coliba lui moș Opris, pădurarul. Astăzi orașul are peste 200 de clădiri, școli, restaurante, magazine, terenuri de sport etc. Protecțate pe piscurile uriașe Vistea Mare, Ucea

Mare și Podragul, construcțiile orașului alcătuiesc un ansamblu de o rară măreție.

Revenind în drumul principal, trecem prin Arpașul de Jos (de unde drumetii pornesc spre renumita Vale a Bîlii) și din nou ne abatem lateral, dar de data aceasta doar 2 km și spre dreapta. O fabrică nouă (o topitorie de in) ne semnalează satul Cîrța. În mijlocul căruia vom descoperi un valoros monument arhitectonic. Este vorba de ruinele unei mînăstiri cisterciene (fondată în 1202 și desființată în 1474 de Matei Corvin din cauza decadenței morale a călugărilor), prima construcție romantică de pe teritoriul patriei noastre, care a influențat și construcțiile ulterioare din regiune.

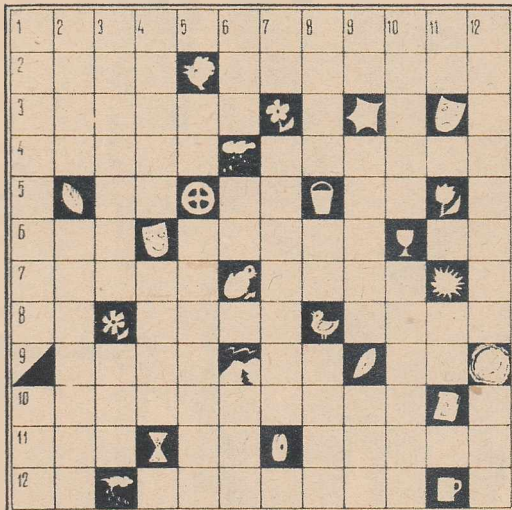
Un nou popas la Avrig (km 287), satul natal al lui Gheorghe Lazăr, unde putem vedea casa natală și mormîntul cărturarului lîngă care se află și un monument sculptat de C. Medrea. De asemenea merită să facem o plimbare prin frumosul parc care coboară în terase spre Olt, parc amenajat în secolul al XVIII-lea, cînd baronul Bruckenthal și-a construit aici reședința sa de vară (astăzi sanatoriu).

De la Avrig, șoseaua coboară terasa Oltului și în curînd trece peste rîu. Nu putem însă încheia fără a ne promite să revenim în Țara Oltului. Ne așteaptă doar mîndrii munți ai Făgărașului, cărora nu degeaba li se mai spune și Alpii Transilvaniei.

Gh. EPURAN
Fotografia autorului

COCOȘI

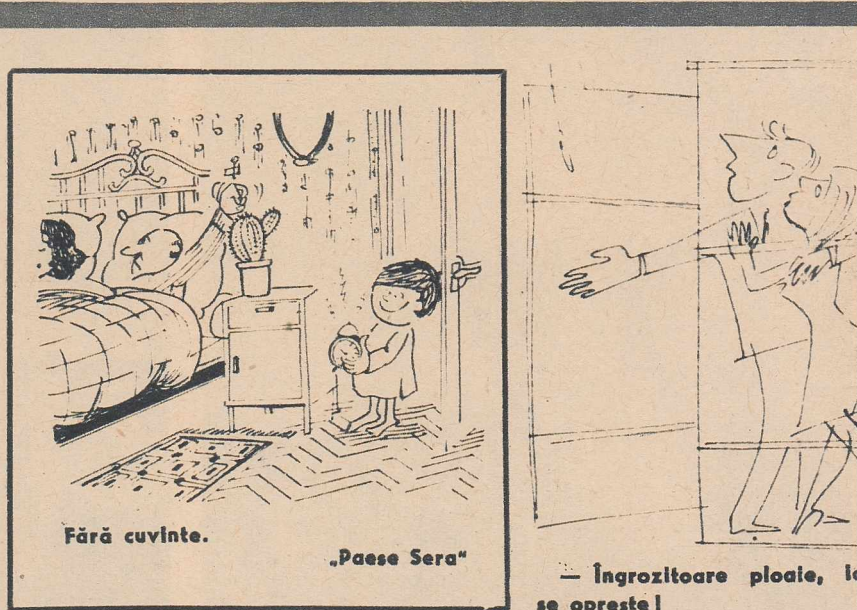

ORIZONTAL: 1) Operă... tematică de Rimski-Korsakov (3 cuv.). 2) La mîntea cocoșului! — Podoaba cocoșului. 3) La cap pieptene, la coadă seceră, la picioare rășchitoare (pl.). 4) Nici cocoș, nici pană și totuși boxer (pl.). — „Piciorul cocoșului”. 5) Cocoși la coadă... — Cocoși la cap... — ... Și cocoși la extreme. 6) Cureiuse — Cu asfalt, piatră cubică etc. — Articol. 7) Dumneaei, mărul discordiei între cocoși — Autorul fabulelor „Cocoșul și uliul”, „Clinele, cocoșul și vulpea” etc. 8) Îmbibat cu apă — Divinitate egipteană — Cercuri. 9) Uite-așa! — Tudor Zamfir! — Rea! 10) Autorul poeziei „Un duel”, în care eroii sînt doi cocoși. 11) Intrare — Abis! — Obîșnuit. 12) În crîng! — „Val de casa unde găina cîntă și cocoșul tace”.

VERTICAL: 1) Bună dimineața cocoșului — Raită. 2) Uscățiv — Fericit. 3) Adolescenți din neamul cocșesc — Cu ce l-a... tratat boierul pe cocoșul din „Punguța cu doi bani”. 4) Grozăvii — Conjunție. 5) Notă muzicală — Adam, din opereta „Vinzătorul de păsări”. 6) Așa chemi rațele, nu găinile — Comparativ — Navigator portughez. 7) Lucian Rădulescu — ... cu cocoșul roșu” (neart.). 8) Nu-i vale, din contră — Fragmente de creastă — Bolește. 9) Dînsa — Interpretă un rol în „Cocoșul negru” de V. Eftimiu — Pe cer. 10) Urechilă (pl.) — Ispita cocoșului. 11) Do — Posesiv. 12) „În singurătățile... a cîntat cocoșul sălbatic”, povestire de Mihail Sadoveanu — Timp (pl.).

Dezlegarea jocului „VARA”, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Briză — Butoi. 2) Raze — Ga — Era. 3) Om — Toridă — R. 4) Natație — Can. 5) Z — Fram — Vara. 6) Ac — Ivare — A. 7) Tap — Atașati. 8) Șir — Acel — N. 9) Marin — Olari. 10) At — Nouri — Um. 11) Călduri — Apă.

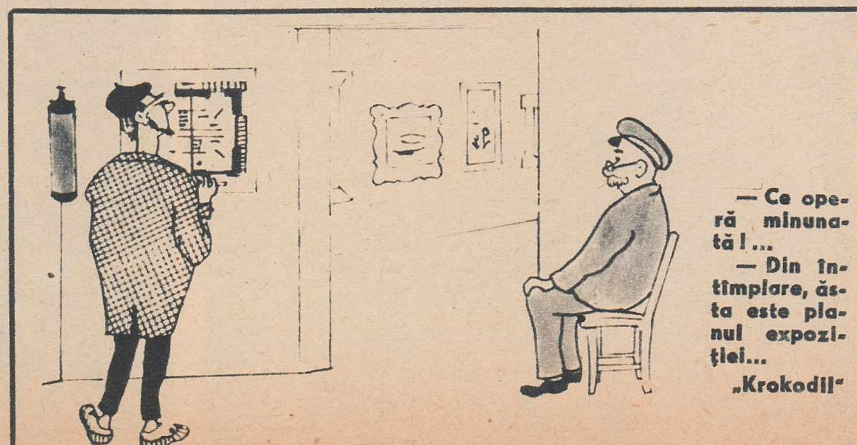

Fără cuvînte.

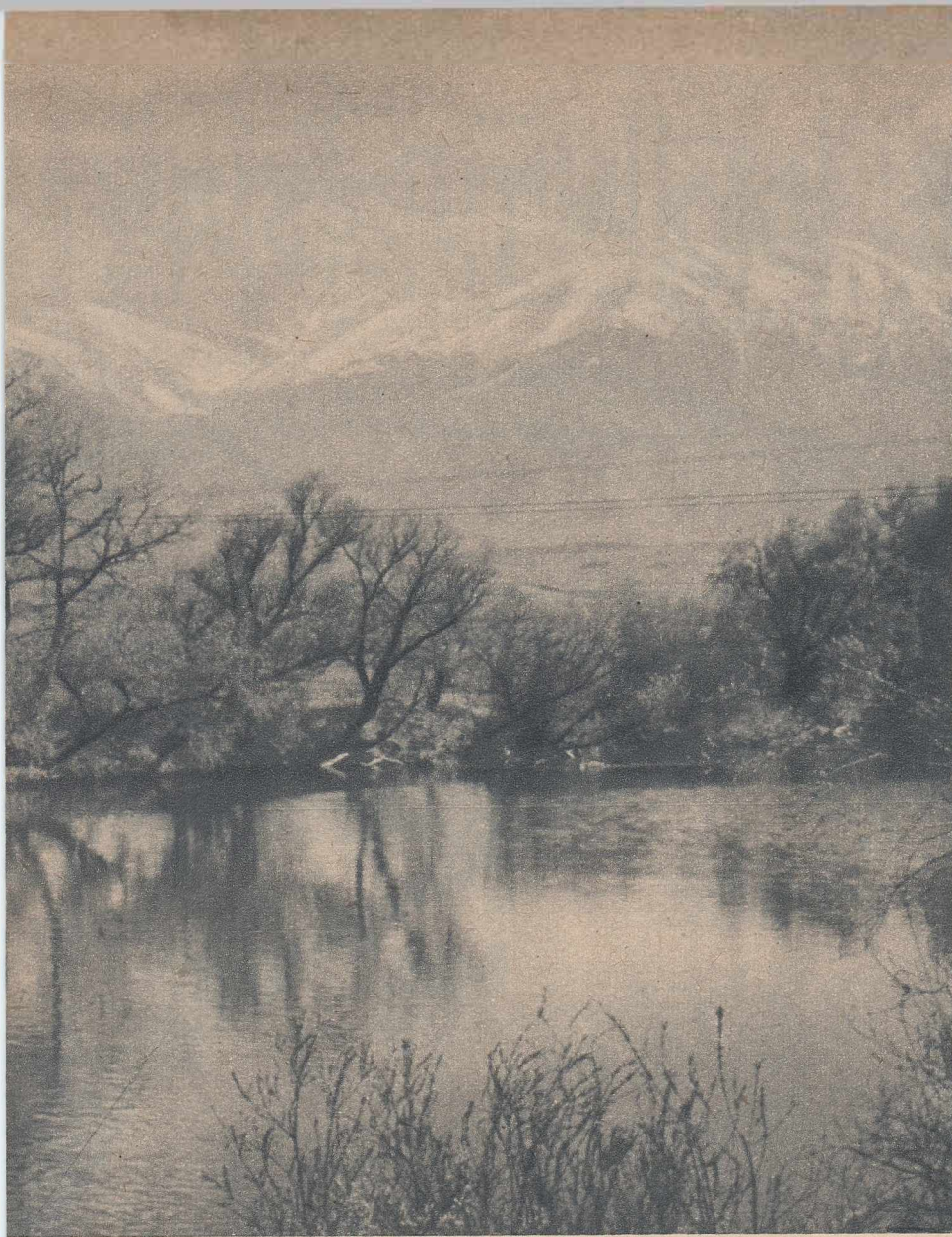
„Paese Sera”

— Îngrozitoare ploaie, la se oprește!

E. ARNO

— Ce operă minunată!...
— Din întâmplare, asta este planul expoziției...
„Krokodil”

Oltul în țara sa.

Reumatismul, una din bolile cele mai răspândite în lume, preocupă îndeaproape cadrele medicale și de specialiști din alte domenii care luptă pentru prevenirea bolii și pentru evitarea invalidității și întărirea capacității de muncă a omului.

Ce este reumatismul? Orice durere a articulațiilor, mușchilor, nervilor sau a coloanei vertebrale, cu accentuarea ei la răceală, oboseală sau schimbări ale timpului, se încadrează în general în marele grup al bolilor reumatismale. Boala afectează ambele sexe și toate vrstele, iar din punct de vedere geografic este mai răspândită în zonele reci și umede.

Factorii sociali și economici au o mare importanță în apariția și răspândirea bolilor reumatismale. Astfel în Anglia, de exemplu, reumatismul poliarticular acut la copii este de 30 de ori mai răspândit în mijlocul păturilor sărace ale populației. În S.U.A. se pierd anual 100 de milioane de zile de lucru, din pricină că 10% din populația muncitoare suferă de această boală.

Multiplele forme ale reumatismului au cauze variate, ce pot fi împărțite în: externe și interne.

Frigul și umezeala scad, în general, rezistența organismului și înlesnesc apariția infecțiilor microbiene. O locuință grasioasă, îmbrăcămintea groasă, nepotrivită anotimpului sau locului de muncă, clima rece, umedă, alimentația necalorică și lipsită de vitamine contribuie la apariția bolii. Unul din rolurile determinante îl joacă infecțiile de focar amigdalian cu streptococ, gripele, carile și infecțiile dentare, infecțiile nasofaringiene, sinuzitele, rinitele, otitele, infecțiile genitale, ale tubului digestiv, diareele, colitele, colecistitele, constipațiile, colibaciloza etc. Intoxicațiile alimentare, medicamentoase sau cele profesionale, cu plumb, vaporii de benzină, oxid de carbon ș.a. produc dureri articulare. Traumatismele mici și repetate, oboseala, surmenajul, alimentația excesivă îngreunează articulațiile și le supun durerii și uzurii.

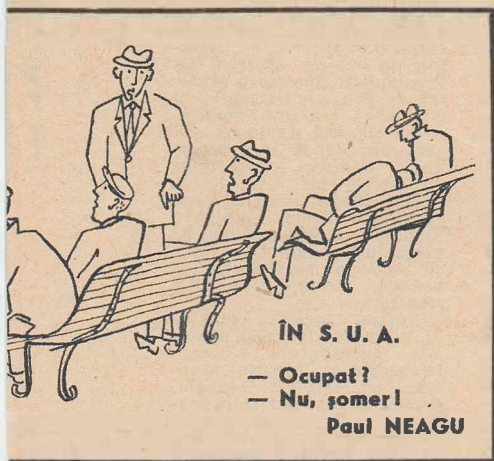
Aceștia sînt în linii mari factorii externi.

Dintre factorii interni amintim tulburările glandelor cu secreție internă (tiroida, suprarenalele, hipofiza, ovarele), ca și tulburările circulatorii, obezitatea, pubertatea, premenopauza, menopauza, care contribuie la apariția unor forme clinice reumatismale. În anumite cazuri sistemul nervos are și el un rol deosebit în producerea, evoluția și accentuarea unor forme de reumatism. În sfîrșit, boala poate fi generată de unii factori dobîndiți sau congenitali, ca rahitismul, poliomielita, membre scurtate, sifilisul, picioarele plate, picioare în formă de O și poziții de statică incorectă profesională. Și acum, cîteva cuvinte despre unele forme de reumatism, mai des întîlnite.

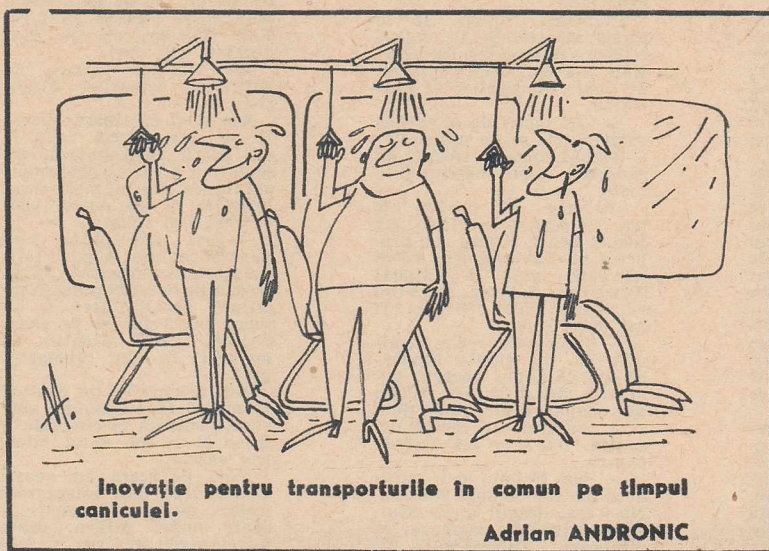
Reumatismul *Bouillaud-Socolski* (numele celor doi autori care au identificat boala) afectează copilăria și adolescența, este mai rar întîlnit la adulți și e mai frecvent la fete decît la băieți. Este o boală cronică întretăiată de puseuri (crize, atacuri) acute ce prind de obicei inima. Începe cu dureri articulare, musculare, inflamație, cu roșeața pielii local și temperatură, durerile avînd caracter migratoriu (se mută de la o încheietură la alta); nu provoacă supurări și nu lasă anchiloză. Acestea sînt semnele manifeste ale bolii, ce a fost precedată însă cu 2-3 săptămîni de o amigdalită streptococică. Atunci cînd copilul de vîrstă preșcolară sau școlară e palid, nu are poftă de mîncare și de joc, are dureri musculare și articulare, e mai nervos ca de obicei, are insomnii, e subfebril sau febril, cu ușoare palpitații, amigdalite repetate, gripe, e suspect de infecție reumatismală și trebuie supravegheat și supus controlului medicului. Orice neglijență în această perioadă e primejdioasă pentru evoluția bolii.

În numărul viitor — descrierea altor forme de reumatism și prevenirea lor.

Dr. Ioan Gh. MATACHE
reumatolog

ÎN S. U. A.
— Ocupat?
— Nu, șomer!
Paul NEAGU

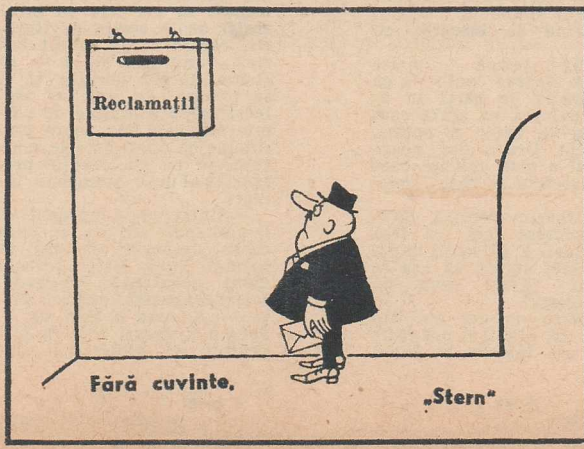

Inovație pentru transporturile în comun pe timpul caniculei.

Adrian ANDRONIC

Nu mai rezist.
„Schweizer Illustrierte”

Fără cuvinte.

„Stern”

umor

„CALIFICARE”
Fostul vinzător de la Alimentara: „O fi el din secolul IV, dar e ciobit, nu-l pot primi...”
N. CLAUDIU

CONSIGNAȚIA

CONTESSA

Povestire de Gianni RODARI (Italia)
Ilustrațiile de Val MUNTEANU

Ah! Cultura este un nesecat izvor de bogății! Numai să știi să te folosești de bunurile ei.

Binecuvîntată să fie ziua cînd eu, reprezentantul unei renumite edituri, am bătut la ușa contelui X.Y.!

M-a întîmpinat o femeie tînără, cu o înfățișare fermecătoare. Era contesa. Prezentîndu-i cartea de vizită, i-am explicat că am fost trimis la ei de către unchiul lor, senatorul, care — fie vorba între noi — este și acționarul editurii.

Dumneavoastră sînteți căsătorită de curînd cu contele — am început eu, se înțelege, cu tonul cel mai politicos. Aș dori să nu vă îndoiiți, serviciile mele vor fi cum nu se poate mai binevenite pentru completa aranjare a noului dv. cămin.

— Ce idee! — exclamă tînăra contesă și, adresîndu-se tînărului conte, spuse: Vezi, Giorgio, ce draguț e unchiul? Ne-a trimis pe domnul, care vinde cărți.

— Al naibii! — strigă contele. Într-adevăr, asta-i tocmai ceea ce ne trebuia pentru pereții locuinței noastre... Cărți, desigur! Cum de nu m-am gîndit la asta mai înainte? Bine că n-am dat dispoziții ca pereții să fie acoperiți cu altceva. Ia să vedem, ce aveți deosebit?

Am început protocolar și foarte conștiincios să înșir conținutul catalogului nostru: enciclopedii, opere istorice, literare, culegeri de lucrări științifice, economice și politice, romane, capodopere italiene, străine etc.

Nu, nu, o clipă! — mă întrerupsese fermecătoarea contesă. Soțul meu nu v-a explicat bine. Nouă ne-ar trebui ceva frumos. Nu-l așa, dragul meu? Înțelegeți... cărți cu coperte frumoase, de preferință de culoare roșu închis, ca să se asorteze cu scaunele noastre mici.

— Dacă tu crezi! — îngăimă nelăzător contele. Nu ți se pare că nuanța roșu

venetian s-ar asorta mai bine? Nu vreau să te contrazic, adorabila mea, dar roșul venetian este o culoare mai gingașă și în același timp mai sugestivă.

Contesa ne conduse apoi prin camere și, mușcîndu-și degetul cel mic, începu să se învîrtă printre scaunele de cele mai diverse mărimi. După aceea, în foșnetul fustelor (vreo șapte de toate), trecu pe lângă divane și divănașe răspîndite peste tot, clipînd din ochi și clătîndu-și zulfii. Pe fața ei apărură un zîmbet și — o, Dumnezeule! — deveni dintr-o dată neasemuit de frumoasă.

— Roșu venetian — ginguri ea. Sînt de acord să fie venetian!

Îndrăznii, totuși, să le atrag atenția că în copertele de culoarea roșului venetian n-avem decît culegeri de opere etnografice și filozofice.

— Cîți metri de asemenea cărți puteți să ne procurați? — întrebă contesa, trecînd cu candoare peste observațiile mele.

— Alberto — mi-am zis eu, și pentru o clipă am închis ochii pentru ca propriul meu avertisment să-mi pătrundă pînă în adîncul sufletului. Alberto, dacă nu vei spune cifra 10 vei fi un prost!

— Cinci metri — am îngăimam eu în sfîrșit, gîndindu-mă că toate operele pomenite de mine, în total, vor ocupa nu mai mult de o sută douăzeci de centimetri spațiu. Dar o să mă descurc cumva.

— Ne trebuie cel puțin nouă metri — adăugă contesa. Nu-i așa, dragul meu? Stai, să ne aducă un metru și să măsurăm... Dumnezeule, cit e de minunat totul!

Sună clopoțelul. Apărură servitorul și îndată dispărură. În curînd se întoarse cu metrul.

— Mi-e teamă — spuse deodată tînărul conte — că nouă metri de cărți în aceeași culoare va arăta cam uniform și, chiar așa spune, întunecat. Draga mea, poate vei găsi o altă culoare care să se asorteze cu roșul venetian.

— Canariu — replică entuziasmat contesa fără să stea pe gînduri. E gălbuiul napolitan; sînt sigură că așa se numește. Aveți ceva de genul acesta?

— Alberto — mi-am zis din nou, și mă grăbii să mă ridic ca să pot înăbuși în piept

niște năvalnice presimțiri. Eram gata să crăp de ris. Dacă tu vei spune acestor apărători ai culturii că în coperte de asemenea culoare sînt numai cărți de pură matematică înseamnă că ești un om fără conștiință și sadic!

Am căzut de acord pentru cinci metri de roșu venetian, patru metri galben de Neapole și, afară de asta, după sfatul meu, încă doi metri — bravo Alberto — verde veronez („Sfintele scrișori budiste în text original”). Am semnat contractul. Contele a semnat și un cec, apoi a chemat la telefon un tîmpilar, iar contesa a anunțat, la telefon, prietenelor sale, evenimentul fericit. Eram gata să-mi iau rămas bun și să plec, cînd contesa, cu un gest degajat, mă opri.

Mă înclinai extrem de politicos, așteptînd dispoziții.

Am aflat că tînăra ducesă H. dorește să mă vadă la ora patru după-amiază, iar seniorina Z., fiica arhicunoscutului ministru, mi-a fixat întîlnire la ora cinci. Apoi contesa îmi spuse:

— S-ar mai putea propune și seniorei Alfa (o latifundiară din Abruzzo). Însă cred că pe la ea ați putea trece mîine. Amabilitatea e un lucru bun, dar și dumneavoastră aveți dreptul să mergeți la un cinematograf.

Am asigurat-o pe contesă că niciodată nu schimb adevărata cultură pe cine știe ce filme și mi-am notat citeși trei adresele.

Pînă pe seară am reușit să mă vînd încă doisprezece metri de roșu venetian, șapte metri galben, șapte metri verde veronez și trei metri și jumătate — culoarea somnului. La editură a trebuit să mă cert cu birocratul de la secția de librării, cărora li s-a părut curios — nu știu de ce — că tînăra ducesă dorește să i se procure de trei ori aceleași opere complete de chimie organică. Se poate presupune că omul cult se mulțumește cu un studiu prescurtat al unor asemenea lucrări.

— Sînteți niște ignoranți! — le-am spus eu, cu un glas destul de sever. Cultura, în primul rînd, este devotament, constanță, răbdare... Dumneavoastră citiți o carte — o, asta o știu eu — apoi o aruncați într-un raft prăfuit de bibliotecă. Oa-

menii din societatea înaltă pot să citească una și aceeași carte de zece ori, și asta nu-i plictisește. Și intrucît pot să-și permită aceasta, recitesc cu bucurie unul și același lucru ca pe ceva nou. Într-un cuvînt, sortimentul vostru de culori e pur și simplu ridicol. Dacă piața cărții cere tomuri, de exemplu, în culoare albastru de Prusia, dați-i culoarea albastru de Prusia. Oamenii nu pot să-și schimbe mobila, covoarele sau tapiseria, în casa lor, ca să le asorteze după culoarea copertelor voastre. E clar?

Sînt cazuri, desigur, cînd și editorul singur vine cu o inițiativă. Luna trecută, de exemplu, a apărut o carte cu coperte negre-roșii, la vederea căreia ți se tăia respirația.

Auzind aceasta, contesa X.Y. spuse tînărului conte: — Închipuie-ți o carte în asemenea coperte aruncată pe fotoliul cenușiu, mobil, al luxoasei mele mașini. Asta îți ametește capul, atrage atenția polițiștilor, ba chiar stîrnete curiozitatea și îmbulzeala pietonilor.

Uitîndu-mă la ea, îmi veni să-i spun: „Ca să stîrniți curiozitatea pietonilor ar fi destul să ieșiți singură, cu figura dv. prețioasă, sau să vă arătați prin ferestra mașinii doar cotul cu minceacua cadrală sau scumpul cap blond și ciufulit”. Glasul conștiinței însă mă avertiză:

„Alberto, nu jigni pe aceeași distinsă și... naivă senioră. Nu uita că sub această bluziță se zbate o inimă ce era cînt pe-aci să te ducă în ispită, și că și ea tînde spre cultură, ce-i drept o cultură a copertelor, dar a unor coperte neobisnuit colorate. Mai bine deci gîndește-te la „setea” ei de cunoaștere dacă vrei să faci carieră în serviciu. Restul... treaba bărbatului ei”.

În romînește de I. BABIN

DE ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI

Învățătoarea Pop Victoria de la Școala medie nr. 8 din București, în mijlocul elevilor săi.

CARNET

Tineri și bătrâni

Există vîrstă? Mult cunoscutul vers cornelilian —despre valoarea care nu atîrnă de anii individului —primeste cu fiecare răsărit de soare o confirmare nouă. Inovator într-ale mecanicii la 22 de ani, autor de versuri —posibil nemuritoare—pe băncile școlii încă sau student în matematici și cu lucrări citate în Japonia, tînărul vedește în atîtea rînduri incomparabil mai mulți ani decît înscrisii pe buletinul de identitate. 18 înseamnă 32, 26 egal 41, 22 fac 60.

Reflexiile excesiv banale de mai sus au fost declanșate fără voie într-o seară cînd, trecînd prin fața Galeriilor de artă de pe Calea Victoriei, cam peste drum de Casa scriitorilor, am întîlnit prin vitrină cîțiva tineri, un magnetofon și patru sticle de vin care se strînseseră între tablourile de pereți să sîrbătorească închiderea unei expoziții: pictorul încă fraged în ani: Mișu Vulcănescu. L-am cunoscut pe grafician (e mai cu predilecție grafician decît minutor de uleiuri tînăr artist) la începuturi, cînd expusese, acum vreo cîțiva ani, la o casă raională a U. T. M., cale de două tramvale și un

autobuz. Cu vremea, evoluînd, a ajuns în centru. Firesc. Nu stă în sarcina mea, nepriceput, să analizez lucrările din punctul de vedere al conținutului și formei, dar gîndirea cuprinsă în cîteva ilustrații (mă refer de pildă la ciclul consacrat versurilor Magdei Isanos) m-a silit să zăbovesc vreo zece minute în fața desenelor, să constat că gîndirea aceasta (cînd e implicit matură) poate fi întîlnită la o generație întreagă de pictori sub 30 de ani și ale căror nume ne-au fost pînă mai ieri sau azi necunoscute, să adaug promoției de artiști plastici generația de regizori de teatru, strălucită, acestora din urmă poezii noi și așa mai departe și așa mai departe.

Există vîrstă? La o anchetă întreprinsă în rîndurile publicului britanic pe tema „cel mai bun sportiv englez al anului”, locul întâi a fost ocupat de Stanley Matthews, înaintaș al echipei Stoke City. Matthews, care joacă pe extremă, are, firesc, viteza unui alergător pe 100 m plat, dribblează cu o siguranță desăvîrșită, a devenit, de cum a pus piciorul pe stadion, conducătorul necontes-

tat al echipei, jocul său a salvat clubul de la retrogradare și faliment financiar și, așa cum mărturisește antrenorul Waddington, „el ne-a transmis un entuziasm uluitor”. Stanley Matthews are 48 de ani. E adevărat că „vrăjitorul” (cum i se spune — și poate cu temei) a atins o culme cam greu accesibilă, dar (funcția socială a culmii) ispititoare și dătătoare de speranță celorlalți aflați mai jos. Dar la noi, acum vreo cîțiva ani, nu era Petchowski depotrivă cel mai „bătrîn” mijlocăș și cel mai bun? Dar acum, răsfoind performanțele ciclismului (am ales dinădins un sport unde tăria fizică este hotărîtoare în măsură ceva mai mare decît la popice, să zicem, sau chiar la șah), nu observăm că aproape veteranelor Constantin Dumitrescu, remarcabil în Cursa Păcii și-n Turul Angliei, l-a înfrînt pe cel mai tînăr (și, s-ar zice, mai luții și mai rezistenții) colegi de aspră disciplină?

Dar Constantin? Și atîția falsi bătrîni ai căror ani sînt simțitori mai puțin decît înscrisii pe buletinul de identitate: 36 egal 21, 32 înseamnă 18, 40 fac...

AI. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 (sfară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II). COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I). SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 30 Iunie Programul I 6.00: Cîntece și jocuri populare 6.35: Dansuri de estradă 7.10: Concert de dimineață 8.08: Cîntece închinare Republicii 8.30: Clubul voșiei 8.50: Melodii populare 9.20: Nicolae Filimon despre opera italiană 10.00: Concert pentru oamenii muncii aflați la odihnă 10.30: Corul mînerilor din Petritla 11.00: Soliști ai Teatrului de stat de operă 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Muzică populară 12.20: Interpreți de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Concert de prînz 15.00: Din viața satelor patriei 15.40: Program muzical dedicat frunțașilor de pe ogoare 16.10: Formația de muzică ușoară condusă de Cornel Popescu 16.30: Fragmente din baletul „Lacul lebedelor” de Ciaikovski; Poemul simfonic „Preludiile” de Liszt 17.01: Valsuri 17.30: Muzică populară romînească și a minorităților naționale 18.00: Muzică din opere 18.20: Muzică ușoară 18.45: Transmisiune sportivă 19.45: Muzică instrumentală 20.00: Teatru la microfon „Cucoana Chirița în volagiu” și „Millo director” de Vasile Alexandri, cu Gr. Vasiliu-Birlig, Miluța Gheorghiu, Silvia Dumitrescu Timică, Ion Lucian etc. 21.17: Din co-moara folclorului nostru muzical 21.45: Cantonete interpretate de Giuseppe di Stefano 22.25: Muzică de dans 23.14: Simfonia a VI-a de Alfred Mendelsohn.

Programul II 7.00: Fanfara reprezentativă a armatei 7.35: Cîntece populare din folclorul nou 8.00: Rapsodia a II-a de Mircea Chiriac; Rapsodie de Zeno Vancea 8.30: Muzică ușoară la acordeon 8.45: Anunțuri, muzică 9.00: Muzică ușoară 9.30: Muzică populară 10.00: Arli și duete vesele din opere 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară 11.00: Retransmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu”, dirijor George Georgescu — „Festival Beethoven”: Uvertura Leonora III; Simfonia a IX-a. Își dau concursul: corul Filarmonicii de stat „George Enescu”, dirijori D.D. Botez și Vasile Pîntea, și corul Radioteleviziunii dirijat de Alexandru Șumski. Soliști: Emilia Petrescu, Martha Kessler, Ion Piso și Marius Rintler 12.30: Emisiunea „Cinema” 12.45: Pagini orchestrale din opere 13.15: Cîntă Roxana Matei 13.30: Muzică populară 14.05: Mici piese instrumentale 14.15: La microfon satira și umorul 15.00: Muzică ușoară 15.30: Din operele compozitorilor vienezzi Franz Suppé, Carl Millöcker, Johann Strauss, Franz Lehár, Robert Stolz, Emeric Kalman, Oscar Strauss 16.00: Oameni și fapte 16.08: Formații artistice de amatori 16.30: Melodii populare cunoscute în lumea întreagă 17.00: Recitalul violonistului Varujan Cozighian 17.15: Vara în versurile poezilor noștri 17.25: Din spectacolele Teatrului de operă și balet 18.00: Teatru la microfon pentru copii 19.00: „Melodii... melodii” 19.30: Cîntă Alexandru Grozută și Iluța Rudăreanu 20.05: Muzică de dans 21.45: Scriitori la microfon — Eugen Frunză 22.00: Romanțe 22.33: Sonata opus 35 nr. 2 de Chopin — pianistul Emil Ghilels 23.10: Muzică de dans.

Programul III 19.00: Muzică din opera „Cîntec gitan” de Maurice Yvain 19.46: Muzică de estradă 20.10: Recital de poezie — George Topirceanu 20.25: Burlesca pentru pian și orchestră de Richard Strauss — solistă Sofia Cosma; Poemul simfonic „Acteon” de Alfred Alessandrescu 21.06: Muzică de dans 22.10—22.59: Muzică de cameră de compozitori contemporani.

LUNI 1 IULIE Programul I 5.07: Cîntece 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.07: Muzică ușoară 6.20: Gimnastică 6.35: Fanfară 7.10: Muzică instrumentală 7.30: Sfatul medicului — Cura de aer la munte 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionier! 8.06: Muzică ușoară 8.30: Scene din opere 8.59: Suita „Povești din Grui” de Marțian Negrea 9.30: Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei 10.00: Concerto grosso nr. 1 și nr. 2 de G. F. Haendel 10.24: Muzică ușoară 11.05: Cinci piese pentru două viole și pian de Nikolai Rakov 11.18: Fragmente din opera „Fata de la Cozia” de Emil Montăia 11.45: Radio prichindel 12.00: „Cantata patriei” de Laurențiu Profeta 12.30: În fața hărții — Guyana britanică 12.40: Cîntece 13.10: Melodii populare 14.00: Concert de prînz 15.00: Muzică din opere 15.30: Melodii din filme 15.55: Tineri interpreți romîni de muzică vocală și instrumentală

netti 10.00: Muzică de estradă 10.33: Trei piese pentru pian la patru mîni de Romeo Alexandrescu; Sonata quasi una ballata de Alexandru Velchorski 11.05: Din operele lui Meyerbeer 11.30: Muzică ușoară 12.00: Melodii populare 12.30: Din operele compozitorului Gherase Dendrino 13.10: Variațiuni simfonice de Theodor Grigoriu pe un cîntec de Anton Pann 14.00: Concert de prînz 15.00: Muzică ușoară 15.30: Muzică populară 16.02: Sonata pentru flaut de François Francoeur 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică ușoară 17.10: Fragmente din „Divertisment rustic” de Sabin Drăgol 17.30: Prietenii lui Do-Re-Mi 17.50: Din muzica popoarelor 18.30: Lecția de limba rusă (începători) 18.40: Arli din opera „Andreea Chenier” de Giordano 19.00: „Revista economică radio 19.20: Muzică populară din Banat 19.45: Muzică ușoară de Sile Dinciu 20.15: Piese vocale de Musorgski interpretate de basul Boris Cristoff 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Concert de muzică ușoară 21.15: Tribuna radio 21.25: Muzică din opere 22.25: Simfonia a III-a „Renana” de Schumann — Orchestra Filarmonică din New York, dirijor Bruno Walter 22.57: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Corul de copii al Radioteleviziunii din R.P. Bulgaria 11.00: Recitalul pianistului Gh. Halmos 11.15: Versuri închinare patriei socialiste 11.30: Poemul pentru vioră și orchestră de Chausson; Capriciu spaniol de Rimski-Korsakov 12.05: Muzică din opere 12.30: Muzică populară interpretată de amatori 13.00: Muzică ușoară 13.30: Însemnări de reporter 13.37: Piese romînești pentru fanfară 14.10: Poem în și minor pentru vioră și orchestră de George Simonis — solistă Gaby Grubea 14.35: Muzică distractivă 15.00: Soliști ai teatrelor muzicale de stat din Constanța și Galați 15.30: Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni 16.10: Melodii populare 16.30: Concertul în sol major pentru vioră și orchestră de Mozart — solist Demes Kovács 17.00: Interpreți de muzică ușoară care ne-au vizitat țara 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Cîntece 18.30: Interpreți de odinioară ai muzicii populare 18.46: Simfonia a V-a „Din lumea nouă” de Antonin Dvorak 19.30: Din activitatea sfaturilor populare 19.40: Potpuriuri și fantezii din opere 20.25: Interpretul săptămînii — Dinu Lipatti 21.15: Cîntece și jocuri populare 21.30: Aspecte de recitalul George Cosbuc 22.00: Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven” 22.24: Muzică ușoară romînească 23.10: Concertul opus 101 nr. 2 pentru pian și orchestră de Dmitri Șostakovici — solist compozitorul; „Cele patru temperamente” de Paul Hindemith 23.54: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Ciclul „George Enescu compozitor” 22.00 — 22.59: Concert de estradă.

MĂRTI 2 IULIE Programul I 5.07: Orchestra de muzică populară „Cerne-gura” din Piatra Neamț 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Muzică de estradă 6.07: Fanfară 6.30: Gimnastică 6.35: Piese instrumentale 6.45: Prelucrări corale 7.10: Muzică populară 7.30: Sfatul medicului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionier! 8.06: Muzică ușoară 8.30: Scene din opere 8.59: Suita „Povești din Grui” de Marțian Negrea 9.30: Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei 10.00: Concerto grosso nr. 1 și nr. 2 de G. F. Haendel 10.24: Muzică ușoară 11.05: Cinci piese pentru două viole și pian de Nikolai Rakov 11.18: Fragmente din opera „Fata de la Cozia” de Emil Montăia 11.45: Radio prichindel 12.00: „Cantata patriei” de Laurențiu Profeta 12.30: În fața hărții — Guyana britanică 12.40: Cîntece 13.10: Melodii populare 14.00: Concert de prînz 15.00: Muzică din opere 15.30: Melodii din filme 15.55: Tineri interpreți romîni de muzică vocală și instrumentală

(Continuare în pag. 22-23)

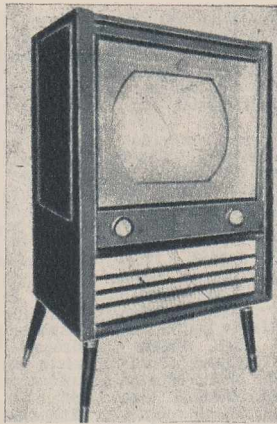
TELEVIZIUNE ÎN CULORI

„Care e situația actuală în domeniul televiziunii în culori?”

Petru BUCȘA
student, Cluj,
str. Cuza Vodă nr. 18-20

Răspunde Ing. N. PERL, candidatul în științe tehnice, inginer principal la Radio-televiziune.

Televiziunea a început prin a fi monocromă. Cu toată deformarea care se aduce prin aceasta realității, televiziunea monocromă este acceptabilă, la fel cum este acceptabilă

Televizorul sovietic „Raduga” care recepționează imaginii în culori și în alb-negru. (Diagonala ecranului 53 cm, mărimea imaginii 485x360 mm.)

bunăoară și fotografia monocromă.

Dar este normal ca imaginea de televiziune să se apropie cu timpul de realitate, căpătând culori naturale. În principiu tehnica poate realiza acest lucru în

mai multe feluri. Existența unui parc foarte mare de televizoare monocrome impune însă pentru sistemele de televiziune în culori anumite condiții practice, cunoscute sub denumirea de condiții de compatibilitate. Și anume, este necesar ca imaginile transmise în culori să poată fi recepționate, bineînțeles ca imaginii monocrome, și pe televizoarele monocrome existente. De asemenea televizoarele pentru televiziunea în culori trebuie să poată recepționa și emisiunile de televiziune monocromă.

În prezent există două sisteme compatibile mai importante de televiziune în culori. Ambele se bazează pe transmiterea a două semnale electrice conjugate, dintre care unul — semnalul de luminanță — este analog cu semnalul de televiziune monocromă, iar al doilea reprezintă așa-numitul semnal de crominanță. Combinarea celor două semnale într-un televizor pentru imaginii în culori permite obținerea imaginilor în culorile în care au fost ele transmise.

Din păcate însă televizoarele pentru culori construite pe baza ambelor sisteme compatibile existente sînt foarte complexe și în consecință sînt și mult mai scumpe decît televizoarele monocrome. Din această cauză, cu toate că emisiuni de televiziune în culori au loc de cîtiva ani în U.R.S.S., S.U.A., Japonia etc., numărul televizoarelor pentru culori este încă foarte restrîns.

Cercetătorii continuă cu perseverență eforturile în vederea perfecționării și simplificării televizoarelor pentru imaginii în culori; se fac de asemenea eforturi pentru construirea unor noi sisteme compatibile de televiziune în culori, care să conducă la televizoare accesibile masei largi. Fără îndoială că aceste eforturi vor fi încununete de succes și că televiziunea în culori va putea deveni în scurt

timp tot atît de obișnuită ca și televiziunea monocromă.

UZINE HIDROELECTRICE DE ODINIOARĂ

„Am citit interesantul reportaj „Pe Argeș” din „Flacăra” nr. 17/1963, descriind munca desfășurată pe șantierul marii Hidrocentrale „16 Februarie”. Aș dori să cunosc unele date și despre modestele începuturi în construirea uzinelor hidroelectrice din țara noastră”.

Nelu STOICA
Onești

Răspunde prof. dr. Ing. DORIN PAVEL, laureat al Premiului de Stat.

În condițiile înapoierii economice a României burghezo-moșieresti nici nu putea fi vorba de o industrie energetică, ci doar de unele uzine răzlețe. Construirea primelor uzine hidroelectrice de la noi coincide cu electrificarea celor mai dezvoltate țări europene. Între anii 1892 și 1896 au fost construite la noi asemenea uzine hidroelectrice la: Sinaia, de 4.000 kW, utilizînd o cădere de 20 m a râului Prahova, cu patru turbine tip Francis care au funcționat neîntrerupt timp de 67 de ani, cu excepția uneia, modernizată în 1927 de semnatul acestor rînduri; Sadu I (Sibiu) de 600 kW, cu o cădere de 24 m. Pe râul Sadu a fost construită în 1904-1906 uzina Sadu II la 50 m cădere (și după 1947 Sadu V la 400 m cădere); Tg. Mureș, construită în 1894-1897 la 10 m cădere maximă a Mureșului; Timișoara, construită în 1895, care a funcționat aproape 50 de ani. Înainte de 1900 au mai fost construite alte 8 uzine cu puteri sub 300 kW. În perioada 1900-1914 au fost puse în funcțiune peste 60 uzine hidroelectrice, dintre care numai două au depășit puterea

de 3.000 kW, 20 cu puteri pînă la 1.000 kW, iar restul cu puteri neînsemnate, pînă la 200 kW.

Exploatarea acestor uzine pe o perioadă de 50-70 de ani a dovedit că turbinele hidraulice au durată de viață cel puțin dublă față de mașinile termice, că sînt robuste și elastice, fără a produce avarii; că neconsumînd combustibil au produs energie de 2-3 ori mai ieftină decît centralele termoelectrice și că și-au rîscumplat investițiile, unele de 6 ori, altele pînă la de 10 ori în durata lor de viață.

Între aceste timide începuturi și puternica bază energetică de azi este o mare distanță. E suficient să arătăm că puterea instalată în centralele electrice intrate în funcțiune numai în anii 1960-1962 este mai mare decît întreaga putere instalată în timpul regimului burghezo-moșieresc.

„TRIO CAMBURU...”

Iată-i într-o animată discuție la țarbă verde pe cei trei gemeni — Cristian, Traian și Bogdan — feciorii șoferului Traian Camburu de la întreprinderea de carotaj și perforări din Ploiești. Fotografia a fost făcută pe pajistea din fața blocului H

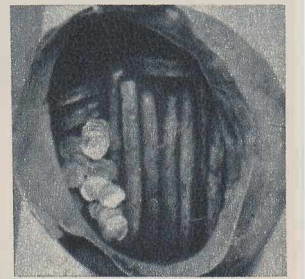

din Calea Griviței nr. 2 Ploiești, unde șoferul Camburu a primit recent un apartament nou.

Nicolae MOCANU
funcționar, Ploiești

„AM MAI DESCOPERIT UN TEZAU”

În numărul din 3 noiembrie 1962, „Flacăra” și-a informat cititorii despre un bogat tezaur monetar descoperit în apropierea comunei M. Kogălniceanu din Raloi-

Astfel au fost găsite în vasele de argint și monedele de aur.

nul Tulcea. Pe dealul Uzumbail au fost scoase la lumină în timpul unor lucrări de terasare cîteva vase cuprinzînd aproape zece mii de monede tătarăști de argint (secolul XIII - XIV) și bizantine de aur, precum și numeroase lingouri de argint. Niciodată pînă atunci nu se descoperise într-un singur loc un număr atît de mare de monede vechi.

În primăvara aceasta, colectivul muzeului nostru a continuat săpăturile pe dealul Uzumbail. Cu acest prilej am mai scos la lumină un tezaur de o remarcabilă valoare numismatică. La o adîncime de 28 de centimetri a fost dezgropat un vas de aramă cuprinzînd 176 de monede bizantine de aur (perperi) de formă scîfată, precum și 34 de lingouri de argint în greutate totală de 6,800 kg și cinci discuri cu o greutate totală de 3,920 kg.

Interesant este faptul că printre cele 176 de monede

PROGRAMUL DE RADIO

16.15: Vorbește Moscova! 16.45: În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Lan de aur cît o mare” de Ion Chirescu 17.10: Cîntă Tita Bărbulescu și Nicolae Florian 17.30: Radioracheta pionierilor 17.55: Muzică din opere 18.15: Cu microfonul printre sportivi 18.25: Program muzical pentru frunțași în producție 19.00: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur: „Curiozități” 19.10: Sonata opus 29 nr. 4 de Prokofiev — pianista Maria Cardas 19.30: Scriitori din țară 19.45: Orchestra Billy Vaughn 20.15: Melodii populare din Maramureș 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară românească 21.15: La microfon satira și umorul (reluare) 22.25: Muzică de dans 23.17: Simfonia I de George Enescu.

Programul II 10.10: Valsuri 10.23: Fragmente din baletul „Raimonda” de Glazunov 11.00: Muzică corală de Gavril Musesescu 11.15: Cartea, un bun prieten la odihnă 11.35: Sonata în minor pentru vioară și pian de Sigismund Toduță 12.05: Muzică din opera „Țara surisului” de Lehár 12.30: Din cîntecule și dansurile populare 13.05: „Amorul vrăjitor” de Manuel de Falla 13.30: Vă prezentăm romanul „Un vals pentru Marica” de Nicolae Tic 13.45: Jocuri interpretate de fanfară 14.10: Melodii populare 14.35: Potpuriuri de estradă 15.00: Corul academic rus de stat dirijat de Sveșnikov 15.25: Simfonia I de Tiberiu Olah 16.10: Fantezii și intermezouri de Brahms — pianistul Walter Gieseking 16.30: Cîntă Mariana Stolca și Ion Buzea 17.00: Muzică distractivă 17.30: Sfatul medicului 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Concertul pentru violoncel și orchestră de Boccherini 18.30: Muzică ușoară 18.45: Emisiune culturală 19.00: Muzică populară 19.30: Lecția de limba franceză (avansați) 19.40: Balet și scene cu cor din opera lui Gounod 20.15: Lectură dramatizată „Nimeni nu moare”, povestire de Ernest Hemingway 20.35: Din creația compo-

zitorilor romîni înalțași George Ștephănescu și Eduard Caudella 21.15: Doine și jocuri populare 21.35: „Două călătorii în nordul țării” — introducerea la o carte despre Suceava de Geo Bogza 22.00: Muzică din opere contemporane 22.30: Seară de muzică de cameră 23.10: Concert de estradă 24.00: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Seară de operă — „Nunta lui Figaro” de Mozart, cu Elisabeth Schwarzkopf, Florenza Cosotto, Giuseppe Taddei, Anna Moffo, Dora Gatta, Ivo Vinco, Elisabeta Fusco, Renato Ercolani. Corul și orchestra „Philharmonia” din Londra, dirijor Carlo Maria Giulini (actele I și II) 22.45 — 22.59: Piese de estradă.

MIERCURI 3 IULIE Programul I 5.07: Marșuri de estradă 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Cîntece și jocuri populare 6.07: Muzică ușoară 6.20: Gimnastică 6.35: Cîntece 6.45: Fanfara G.A.C. din comuna Cosmești, Regiunea Iași 7.10: Dansuri simfonice 7.30: Sfatul medicului — Regimul alimentar în diabet 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.05: Muzică vocală și instrumentală de tineri compozitori romîni 8.30: Din folclorul muzical al popoarelor 9.00: Suita simfonică românească de Victor Gheorghiu; Concertul în si minor pentru fagot și orchestră de Iuliu Mureșianu, solist Emil Bicea; Scherzo de Ion Nona Ottescu 9.30: Arie, duete și scene din operele lui Alexandrov și Kabalevski 10.00: Teatrul la microfon — „Familia Hamilton” după piesa scriitoarei australiene Mona Brand 11.30: Muzică instrumentală și vocală 12.00: Melodii populare romînești și ale minorităților naționale 12.30: Arie din opere interpretate de Zenaida Pally, Teodora Lucașcu, Lella Cincu, Dan Iordăchescu, Valentin Teodorian, Constantin Gabor 13.10: Muzică ușoară 14.00: Concert de prînz 15.00: Muzică populară 15.31: Concertul pentru pian și orchestră de Saint-Saëns — solistă Jeanne Marie Darré 16.00: În ajutorul corurilor de

amatori (reluare) 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Piese pentru pian de Villa Lobos 17.10: Cîntă Artemisia Bejan și Petrică Vasile 17.30: Prietena noastră, cartea — Întîlnire cu eroii lui Walter Scott 18.00: „Melodii... melodii” (reluare) 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntă Renata Tebaldi 19.00: Jurnal de întrecere 19.15: Program muzical pentru frunțași în producție 20.15: Emisiune pentru cei mici 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară 21.00: Sonata pentru doi flauti, clavecin și violoncel de J.S. Bach 21.15: Jurnalul satelor 21.35: Jocuri de pe valea Mureșului (montaj) 22.25: „Pagini din muzica preclasică” — Orlando Lasso 23.00: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Melodii populare din Muntenia 10.28: Frescă antică de Theodor Rogalski; Variațiuni și fugă de Benjamin Britten pe o temă de Purcell 11.00: Corul Conservatorului din Cluj 11.15: Muzică instrumentală 11.30: Melodii de estradă 12.05: Pagini din opere 12.30: Emisiune literară 12.45: Din viața de concert a Capitalei 13.30: Înmormîntare de reporter 13.40: Formația de muzică ușoară condusă de Gelu Solomonescu 14.10: Lucrări inspirate din trecutul de luptă al poporului nostru — „Balada lui Gheorghe Doja” de C. Palade 14.35: Fanfară 15.00: Arie și duete din opera „Don Pasquale” de Donizetti — Iolanda Mărculescu, Mihail Știrbei și Silviu Gurău 15.30: Melodii populare din țări socialiste 16.10: „Pe cîmpurile vîltoare” — cîntece de Hilda Jerea; Suita pentru vioară și pian de Paraschiev Hagiev 16.30: Muzică ușoară 17.00: Interpretări în studio — Ludovic Lang violă și Miltiade Nenoiu — fagot 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Yehudi Menuhin 18.35: Muzică populară norvegiană 18.50: Cronica literară — Tudor Argehezi, „Scrieri” (volumele III și IV) 19.00: Muzică ușoară 19.30: Lecția de limba rusă (avansați) 19.40: Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven” 20.04: Orchestra de muzică populară a uzinei „1 Mai” din Ploiești 20.15: Școala și viața 20.35: Pagini orchestrale din operele lui Verdi 21.15: Cîntece din

folclorul nou 21.30: Pe teme internaționale 21.40: Interpretări de muzică ușoară 22.20: Muzică din opere contemporane interpretate de Orchestra Mantovani 23.10: Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Sulhan Nasidze 23.39: Lieduri 24.00: Concert de noapte.

Programul III 21.15: Seară de operă „Nunta lui Figaro” de Mozart (actele III și IV) 22.35 — 22.59: Piese de estradă.

JOI 4 IULIE Programul I 5.07: Jocuri populare 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Fanfară 6.07: Muzică ușoară 6.20: Gimnastică 6.35: Melodii populare 7.10: Cîntece colhoznice 7.30: Sfatul medicului — Îngrijirea dinților la copii 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.05: Muzică vocală și instrumentală 8.30: Muzică ușoară 9.00: Vreau să știu! 9.25: Triptic simfonic de Dimitrie Cuclin; Concert pentru oboi și orchestră de coarde de Pergolesi — solistă Evelyn Rothwell; Suita I de arie și dansuri vechi de Respighi 10.00: Fragmente din opera „Iphigenia în Taurida” de Gluck 10.30: Muzică populară 11.05: Cvartet de coarde în re minor de Dumitru Bughici 11.24: Suite și fantezii 12.00: Cîntece și versuri patriotice 12.31: Soliști de muzică ușoară 13.10: Uvertură la opera 14.00: Concert de prînz 15.00: Trei cîntece din ciclul „Cîntecele amintirilor” de Martucci 15.15: Simfonia a IV-a „Tragică” de Schubert 15.45: Melodii populare din Ardeal 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntece pionieresti 17.10: Cîntă Elena Botez și Emil Rotundiu, solisti ai Operei de stat din Timișoara 17.45: Cu scriitorii noștri pe drumuri de excursie — Pe Bistrița și pe Ceahlău 18.00: Muzică ușoară românească 18.30: Lecția de limba franceză (începători) 18.40: Selecțiuni din opere 19.00: Muzică populară 19.30: Muzică de estradă 19.45: Opera „Mantaua” de Puccini cu solisti, corul și orchestra Operei din Roma 20.45: Romanețe 21.15: „Maxim Gorki” — Evocare de acad. Victor Eftimiu 21.30: Cîntă Connie Francis 21.45: Oratoriul „Miorița” de Anatol Vieru — solisti Ion Pîso și Octav Enigărescu 22.55: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Cîntece și prelucrări corale de Gh. Șolma 10.30: Fragmente din opera „Rose Marie” de Friml 11.00: Muzică ușoară 11.15: Lectură

bizantine de aur, în afară de cele ale împăraților Vataizes al III-lea, Andronic al II-lea sau Mihai al IX-lea Paleologu, se găsesc patru piese din timpul împăratului Theodor Laskaris, care prin raritatea lor au o deosebită valoare numismatică. Întregul tezaur se află la muzeul nostru și urmează a fi expus.

Prof. Simion GAVRILĂ
directorul Muzeului rațional Tulcea

S-AU LUAT MĂSURI

Un grup de cititori ne-au semnalat că salariiții unității „Alimentara” din București, str. Căldărari nr. 2, depozitează în gangul de acces al imobilului lăzi de pește și de alte alimente alterabile, ceea ce contravine legii publice.

Inspekția de stat pentru igiena și protecția muncii din Raionul „Tudor Vladimirescu”, căreia i-am transmis această sesizare, ne-a informat asupra măsurilor luate, prin care se va evita repetarea abaterilor semnalate.

CERAMICA DE KUTY

O interesantă colecție de ceramică de Kutya a fost expusă recent în vitrinele Muzeului rațional din Rădăuți. Această ceramică a pătruns în nordul țării noastre începând din sec. XVIII, fie adusă de olarii polonezi veniți din orașul Kutya, fie fabricată de aceștia chiar la noi. Străchinile și ulcioarele erau achiziționate de localnici prin troc: în schimbul lor meșterii primeau cereale.

Ceramica de Kutya se remarcă îndeosebi prin desenele colorate ce se îmbină armonios pe fond alb. Desenele reprezintă imagini florale, zoomorfe sau antropomorfe.

În orașul Rădăuți există și azi un olar care continuă tradiția ceramicii de Kutya.

S. SONNTAG
tehnician, Suceava
str. N. Bălcescu nr. 4

ÎN DELTA

Recent, împreună cu citiva tineri din orașul Tulcea am făcut o incursiune în inima Deltei — prima din vara aceasta. Unul din locurile cele mai interesante spre care ne-am îndreptat cu bărcile a fost ostrovul Letea, unde pe grindurile înconjurate din toate părțile de apa bălților „supraviețuiesc” două din ultimele mori de vânt. Acest pitoresc peisaj a fost fotografiat de mine în zori.

Maxim GHERASIM
muncitor, Tulcea
str. Grivița nr. 59

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: *George Tuzu și Gigi Godeanu*, Hunedoara, str. Gh. Lazăr, O.M. bloc 21, ap. 1, sc. A: muzică, sport, ilustrate; *Angelica Rusta*, studentă, Craiova, calea Bucureștiului nr. 265: ilustrate; *Mihai Teșu*, marinar, Mangalia, str. Panduri, bloc 1, ap. 3, sc. III: film, ilustrate; *Georgeta Visalom*, elevă, București, str. Scutieru Alexandru nr. 7, Rn. 16 Februarie: literatură, teatru, film; *Elena Moldoveanu*, funcționară, com. Horezu, str. T. Vladimirescu nr. 7, Reg. Argeș: ilustrate; *Vasile Teodorescu*, muncitor, Hunedoara, bloc T 4, ap. 17, sc. B: literatură, sport, film, ilustrate; *Lăscuț Jeler*, muncitor, com. Răcăștia, satul Boș, nr. 15, Rn. Hunedoara: literatură, sport, film, ilustrate; *Elena Turcu*, elevă, com. Vernești, Rn. Buzău: ilustrate; *Violeta Turanski*, studentă, Iași, str. Stoicescu nr. 1: ilustrate; *Marioara Surdu*, elevă, Brăila, str. Spiru Haret nr. 13: literatură, film, muzică, ilustrate; *Nicolae Alimănescu*, laminorist, Hunedoara, O.M. bloc 50, ap. 12: sport, film, rebusism, literatură, ilustrate; *Mihai Popescu*, Flotila comercială fluvială — Agenția Orșova: ilustrate, diverse; *Georgeta Dragomirescu*, elevă, Tr. Severin, str. Kiselev nr. 61, și *Doina Pora*, elevă, str. Kiselev nr. 28: literatură, geografie, ilustrate; *Aurelia Rașhaia*, învățătoare, Chișinău 9, șos. Costiugenii nr. 76, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S.: teme diverse (în rusă, română).

DE LA CORESPONDENȚI

15 minute de gimnastică în producție, la „Combustibilul” Ploiești. (M. Nicolae, funcționar)

În parc la Roman. (V. Bogdan, profesor, Bacău)

Pe Pietra Craiului. (I. Popescu-Argeșel, profesor, Cîmpulung-Muscel)

În volumul „Atacul de la moară” de Emil Zola 11.30; Lucrări de compozitori români înalți 12.05; Cîntece și ocure 12.30; Scene din opere 13.00; Sonate de Mozart 13.30; Microfolioane 13.40; Muzică de estradă 14.10; Din cîntecele popoarelor 14.35; Cîntece fără cuvinte de Mendelssohn-Bartholdy și leduri de Grieg 15.00; Din muzica celorrei Strauss 15.30; Muzică ușoară 16.10; Piese corale românești 16.30; Prelucrări le folclor 16.55; Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Rahmaninov — olist Evgheni Malinin 17.30; Sfatul medicului (reluare) 17.35; Anunțuri, eclame, muzică 18.05; Piese vocale și instrumentale de Ciprian Porumbescu 18.30; Valsuri și tangouri celebre 19.00; Cîntecul moldovenesc de Mihail Jora 19.00; Scrisori din țară 20.10; Cîntă Damian Luca și Ștefan Stroie 20.30; Noapte bună, copii! 20.40; Cîntă Sorina Jan și Norocel Dimitriu 21.15; Corul radioteleviziunii 21.45; Părinți și copii 22.00; Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) 23.10; Scene din opera „Salomea” de Richard Strauss 24.00; Muzică de dans. Programul III 21.15; Teatru la microfon — „Seară Alecsandri” 22.32—2.59; Muzică de estradă.

VINERI 5 IULIE Programul I 5.07: Cîntece 5.20; Emisiunea pentru sate 6.30; Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.07; Dansuri de estradă 6.20; Hîmnastică 6.35; Mici piese instrumentale 6.45; Marșuri patriotice 7.10; Pașii orchestrale din opere 7.30; Sfatul medicului — Dieta în bolile cardio-vasculare 7.35; Anunțuri, muzică 7.45; alut voios de pionier! 8.05; Muzică ușoară 8.30; Suită în stil clasic pentru două violonceli solo de Vasile Jianu — tadu Aldulescu și Vladimir Orlov; vîntet în do major de Haydn 9.00; ragmente din opera „Cel tîr grăsun” e Vladimir Rubin 9.30; Muzică populară 10.00; „Schită rustică” de Vinicius Hrefens; „Simfonia ploiteșteană” de Paul Constantinescu 10.30; Muzică de estradă 11.05; Trei sonete de Pascal Bentoiu, pe versuri de Mihail Emilescu; Trei poeme de Al. Scriabin 11.30; Muzică din opere 11.52; Reportaj 2.00; Din muzica popoarelor 12.30; Muzică ușoară 13.10; Program susținut

de elevii Școlii de muzică din Craiova 14.00; Concert de prînz 16.00; Cîntă Vladimir Troșin 15.15; Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Chopin — olist Arthur Rubinstein 15.46; Melodii populare din Oltenia 16.15; Vorbește Moscova! 16.45; Selecțiuni din opera „Nunta ungară” de Nico Dostal 17.10; Cvîntet pentru cvartet de coarde cu chitară de Boccherini 17.30; În slujba patriei 18.00; Melodii vechi în aranjamente noi 18.30; Lecția de limba engleză 18.40; Orchestra de muzică populară a Filarmonei de stat din Arad 19.00; Din creația lui Ion Dumitrescu 19.30; Muzică din opere 19.45; Muzică ușoară de Florentin Delmar 20.15; Ansambluri corale bărbătești 20.30; Noapte bună, copii! 20.40; Cîntece de dragoste și jocuri populare 21.15; Jurnalul satei 21.40; Cîntă baritonul Petre Ștefănescu-Goangă 22.25; Muzică de dans 23.06; Simfonia I de Brahms — Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini.

Programul II 10.10: Cîntă Rodica Bujor și Constantin Bordeanu 10.30; Cvartetul opus 26 nr. 2 de Constantin Dumitrescu 11.00; Muzică din opere 11.30; Muzică distractivă 12.05; Monșaj de cîntece și versuri 12.30; Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Glazunov — olist Ștefan Ruha 12.50; Melodii populare din diferite regiuni ale țării 13.30; Limba noastră (reluare) 13.40; Aril din opera „Povestirile lui Hoffmann” de Offenbach 14.10; Poemul simfonic „Toma Alimoz” de Dan Constantinescu 14.35; Muzică ușoară 15.00; Actualitatea în țările socialiste 15.25; Muzică din opere 16.10; Ciclul de cîntece „Din lumea copiilor” de Tudor Clortea; Cinci impresii pentru pian de Marin Goleminov 16.30; Muzică populară 17.00; Melodii de dragoste 17.30; Sfatul medicului (reluare) 17.35; Anunțuri, reclame, muzică 18.05; Trio opus 63 nr. 1 de Schumann — interpretată Valentin Gheorghiu, Ștefan Gheorghiu și Radu Aldulescu 18.35; În ajutorul corurilor de amatori (reluare) 18.45; Lecturile dumneavoastră preferate 19.00; Muzică populară 19.30; Teatru la microfon — „Bărbierul din Sevilla” după comedia lui Beaumarchais 21.15; Muzică de balet 21.45; Cîntă Charles Aznavour 22.00; Muzică de

dans 22.30; Moment poetic — Cîmplia 22.35; Muzică de cameră 23.10; Fragmente din opera „Italianca în Alger” de Rossini cu solistii, corul și orchestra Operei „Scala” din Milano 24.00; Muzică de dans.

Programul III 21.15: „Interpretul săptămîinii” — Dinu Lipărti (reluare) 21.50; Mari cîntăreți interperind muzica de estradă 22.20—22.59; Muzică simfonică.

SÎMBĂȚĂ 6 IULIE Programul I 5.07: Jocuri populare 5.20; Emisiunea pentru sate 5.30; Muzică distractivă 6.07; Marșuri sportive 6.20; Gimnastică 6.35; Piese instrumentale 6.45; Bolerouri 7.10; Muzică populară 7.30; Sfatul medicului — Cura heliomarină 7.35; Anunțuri, muzică 7.45; Salut voios de pionier! 8.05; Corul G.A.C. din comuna Malu cu Flori și Orchestra de muzică populară a Căminului cultural din comuna Plopieni 8.30; Divertisment pentru orchestră de Filip Lazăr; Simfonia în re major de Muzio Clementi 9.00; Roza vînturilor 9.25; Melodii populare românești și ale minorităților naționale 10.00; Dansuri din opere 10.30; Muzică ușoară 11.05; Divertisment pentru cvîntet de suflători de Ludovic Feldmân 11.24; Muzică populară 12.00; Cîntă Teodora Lucațu și Ion Stolan 12.20; În săli și pe stadioane 12.30; Muzică ușoară 13.10; Rapsodia bănețeană de Vasile Ijak; Fantezie pentru flaut și orchestră de Petre Elinescu; Jocurile „Călușul” și „Sîrba” de Matei Socor 14.00; Concert de prînz 15.00; Din folclorul muzical al popoarelor 15.30; Valsuri interpretate de fanfară 15.45; Versuri de dragoste 16.00; Cîntă tenorul Ion Piso 16.15; Vorbește Moscova! 16.45; Muzică ușoară interpretată de Luminița Cosmin și sextetul „Victoria” 17.10; Potpoururi de muzică ușoară 17.23; Orchestre de muzică de cameră 18.00; Program muzical pentru frunțași în producție 18.30; Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven” 19.00; În pas cu știința 19.20; Invitație la vals 20.10; Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu 21.00; Ansamblul de cîntece și dansuri „Clocirlia” 21.15; Carnet plastic 21.25; Muzică populară 22.25; Muzică de dans. Programul II 10.10; Muzică ușoară 10.21; Balet simfonic de Eino Tamberg

11.00; Muzică corală 11.15; Jocuri populare 11.30; Cvartetul de coarde opus 2 de Eugen Suchon 12.05; Muzică de estradă 12.30; Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy — olist Valentin Gheorghiu 12.52; Muzică populară din țări socialiste 13.25; Muzică ușoară 14.10; Cîntă soprana Maria Voiculescu 14.35; Tangouri de concert 15.09; Muzică de scenă — „Rosamunde” de Schubert 15.30; Melodii populare din Moldova 16.10; Aril și duete celebre din opere 16.30; Știința în slujba păcii 16.40; Cîntece pionieresti 17.00; Muzică din opera „Cidul” de Massenet cu Maria Callas și Mario del Monaco 17.30; Însamări de reporter 17.35; Anunțuri, reclame, muzică 18.05; Recital David Oistrakh 18.30; La braț cu muzica 19.00; Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu 19.30; Pe teme internaționale 19.40; Muzică ușoară de Elly Roman 19.58; Romante interpretate de Dorina Drăghici și George Niculescu 20.18; Piese instrumentale 20.30; Noapte bună, copii! 20.40; Cîntă de dans 21.45; Agendă teatrală 22.00; Jocuri de pe valea Mureșului (reluare) 22.30; Concert din opere 23.10; Suita „Peer Gynt” de Grieg 23.59; Muzică de dans.

Programul III 21.10: Concertul pentru orchestră de cameră de Zeno Vancea; Suita de balet „Pulcinella” de Stravinski după Pergolese 21.54; Muzică de estradă 22.31—22.59; Muzică de cameră contemporană.

**În pagina 4:
PROGRAMUL
DE TELEVIZIUNE**

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.
Macheta: Vlad Mușatescu

În curînd pe ecrane
o producție
în culori
a studiourilor
din R. P. Polonă

AUTOMOBILIȘTI ȘI MOTOCILIȘTI!

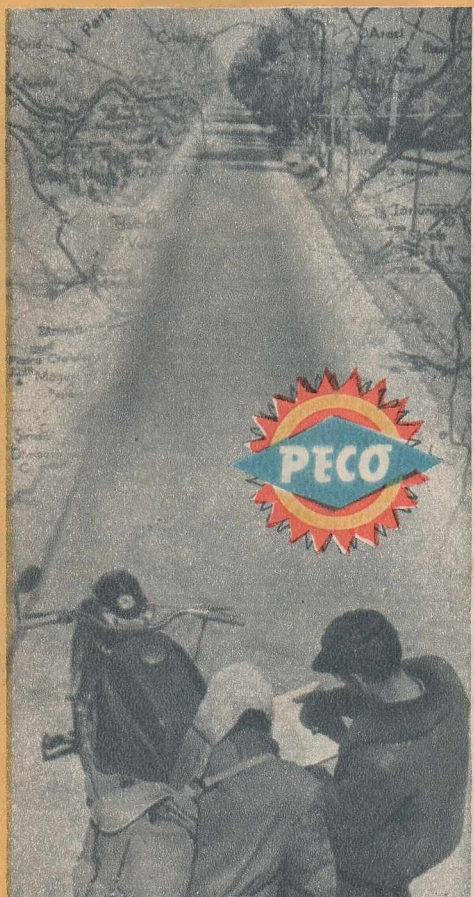
La toate stațiunile de desfacere a produselor petrolifere s-a pus în vânzare

GHIDUL STAȚIUNILOR PECO - trasee principale -

Ghidul cuprinde: indicarea majorității traseelor principale de circulație, precum și specificarea stațiunilor de alimentare, produsele ce sînt comercializate și orele de funcționare a stațiunilor.

În cele 180 de pagini ale lucrării sînt cuprinse și planurile orașelor principale, cu cele mai însemnate artere de circulație.

Prețul unui exemplar legat în copertă de vinilin este de lei 19,50.

NOU!

TELEFON:
12. 95. 29

ELECTROBOBINAJUL

NOU!

LUCRĂRI DE ÎNTREȚINERE ȘI REPARAȚII

la instalațiile electrico-sanitare și la obiectele electrocasnice (mașini aragaz, frigidere, mașini de spălat rufe etc.) execută

PE BAZĂ DE ABONAMENTE LUNARE

COOPERATIVA „ELECTROBOBINAJUL”

Informații amănunțite: la centrul de deservire din șos. Ștefan cel Mare nr. 158 — tel. 12.95.29

CLUBUL CAVALERILOR

Misogini declarați și celibatari convingși, membrii Clubului cavalerilor își apără cu strășnicie libertatea împotriva oricărei tentative din partea femeilor. Dar, deși au declarat război căsătoriei, cei șase membri ai clubului se pare că nu sînt de loc ocoliți de săgețile micului Eros. De aici, nenumărate peripeții, pe care le

LUDWIK STARSKI
JERZY ZARZYCKY
KAZIMIERZ KONRAD
MAREK SARY

Scenariul:
Regia:
Imaginea:
Muzica:

ÎN ROLURILE PRINCIPALE: Bronisław Pa-

JOI ultima ZI

LOTO Central

DREAPĂ! MARI DREAPĂ! MULTE!